

PALOKAN NUORISOTILAN VIIHTYVYYDEN KEHITTÄMINEN
NUORIA OSALLISTAMALLA

Minna Junttila

Opinnäytetyö

Syksy 2015

Diakonia-ammattikorkeakoulu

Pieksämäki

E37nsos muunto

Sosiaalialan koulutusohjelma

Sosionomi (AMK)

TIIVISTELMÄ

Junttila Minna. Palokan nuorisotilan viihtyvyyden kehittäminen nuoria osallistamalla. Pieksämäki, syksy 2015, 69 s., 4 liitettä. Diakonia-ammattikorkeakoulu, Sosiaalialan koulutusohjelma, sosionomi (AMK).

Opinnäytetyön päätavoitteina olivat nuorten osallistuminen ja nuorisotilan viihtyvyyden parantaminen. Tarkoituksena oli suunnitella ja toteuttaa nuorisotilan porraskäytävään taideteokset taidekilpailun avulla. Opinnäytetyö sai alkunsa kaupungin nuorisotyöntekijöiden ideasta kehittää nuorisotilaa yhdessä nuorten kanssa. Jyväskylän kaupungin nuorisopalveluilla oli perustettu tätä varten tilatyöryhmä. Opinnäytetyöni aiheen valintaan vaikuttivat myös Nuorkkarin nuoret. Työntekijät kokivat, että olisi hyvä yrittää saada tilalle uusia kävijöitä, mutta myös aktivoita sekä osallistaa nykyisiä kävijöitä. Taidekilpailuun sisältyi kolme toiminnallista iltaa (esittely, äänestys, tulosten julkistaminen). Koko prosessiin sisältyi lisäksi nuorisovaltuuston huippukokous, maalauspäivä ja julkistamisjuhlat. Taidekilpailuun osallistui kolme nuorta ja kaksi heistä maalasi taideteokset. Äänestykseen osallistui kymmeniä nuoria ja arviointiin 28 nuorta ja viisi työelämän edustajaa.

Kehitetyn toimintamallin avulla haluttiin tarjota nuorille vaikuttamismahdollisuuksia, osallisuuden kokemuksia, vastuuta sekä kokonaisvaltaista tukea hyvinvoinnissa. Pyrittiin nuorten aktivoitumiseen ja hyväksyvään ilmapiiriin.

Nuorkkarin nuoret olivat tottuneet enemmän oleskeluun kuin sitoutuvaan toimijuuteen. Tavoitteet olisivat toteutuneet paremmin, jos olisi saatu innostettua uusia ja vanhoja nuoria enemmän mukaan toteuttamaan hanketta. Toimintamallin avulla nuoret olivat joka tapauksessa toteuttamassa kehittämishanketta alusta loppuun ja saivat osallisuuden kokemuksia vaikuttaessaan Nuorkkarin viihtyvyyden kehittämiseen. Palokan nuorisotilan viihtyvyys parani porraskäytävän pohjamaalauksella ja nuorten tekemillä taideteoksilla. Työelämän edustajat ja nuoret arvioivat kehittämishanketta hyvin myönteisesti. Toiminnalla luotiin Nuorkkarille parempaa yhteishenkeä ja tekemisen meininkiä. Aktiivisimmat osallistujat saivat vastuuta, kokemusta ja myönteistä palautetta sekä näyttivät hyvää esimerkkiä muille. Nuorisotilalla olisi hyvä jatkaa osallisuuskasvatusta vastaisuudessaakin. Toimintamallia voidaan siirtää, hyödyntää ja soveltaa työelämässä.

Asiasanat: nuoruus, osallisuus, osallistuminen, vaikuttaminen, osallistaminen, yhteisöllisyys, nuorisotilat.

ABSTRACT

Junttila, Minna. The development of youth centre comfort in Palokka by involving young people. 69 p., 4 appendices. Language: Finnish. Pieksämäki, Autumn 2015. Diaconia University of Applied Sciences. Pieksämäki. Degree: Bachelor of Social Services.

The main aims of this study were young people's participation and improvement of the youth centre comfort. The aim was to design and implement artworks for the staircase of the youth centre by organizing an art competition. The thesis originated from youth workers' idea to develop youth facilities, together with young people. The City of Jyväskylä Youth services had also set up a working group in this regard. The choice of my thesis topic was also influenced by young people who visit Nuorkkari. The employees felt that it would be good to try to get new visitors for the youth centre, but also to activate and involve existing visitors. The art competition consisted of three functional evenings (presentation, voting, announcement of the results). The entire process also included a youth council summit, a painting day, and a release party. Three youngsters participated in the art competition and two of them finally painted the works of art. Dozens of young people took part in the voting and the evaluation was carried out by 28 youngsters and five representatives of working life.

The developed procedure was intended to provide young people with influence, participation experience, responsibility, and comprehensive support in well-being. It also aimed at the activation of young people and an accepting atmosphere.

Young people in Nuorkkari were accustomed to more hanging around than committed action. The goals would have been realized better, if there had been more motivated new and old youngsters involved in carrying out the project. However, this model made it possible for the young people to carry out the development project from start to finish and gave them inclusion experiences as they could influence the development of Nuorkkari's comfort. Palokka's youth centre comfort was improved by painting the staircase and the works of art that were produced by young people. The representatives of working life and young people rated the project for developing very positively. The work created a better team spirit and can-do spirit in Nuorkkari. The most active participants were given the responsibility, experience and positive feedback and seemed to set a good example to others. It would be good to continue the inclusion education at the youth centre in the future, too. The operation model can also be transferred, utilized and applied in working life.

Key words: adolescence, inclusion, participation, influence, involvement, community, youth facilities.

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	6
2	NUORUUS	8
	2.1 Nuoruusaika ja muutokset	8
	2.2 Vapaa-aika, vanhemmat ja kaverit	8
	2.3 Nuoren kohtaaminen ja taiteen merkitys	10
3	NUOREN HYVINVOINTIA EDISTÄVIÄ LÄHTÖKOHTIA	12
	3.1 Sosiaalipedagogiikka ja sosiaalinen vahvistaminen	12
	3.2 Sosiokulttuurinen innostaminen	13
	3.3 Osallisuus	14
	3.4 Osallistuminen ja vaikuttaminen	15
4	NUORISO-ONGELMIEN POISTAMISESTA OSALLISUUDEN TEEMOIHIN	18
	4.1 Nuorisotyön tutkimuksen historiaa	18
	4.2 Tutkimustuloksia osallisuudesta ja osallisuushankkeita	19
5	NUORISOTILAT	22
	5.1 Tilat nuorille	22
	5.2 Nuorisotilan haasteita	24
	5.3 Tärkeää nuorisotilassa	25
6	OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS JA TAVOITTEET	28
7	YHTEISTYÖKUMPPANI, TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA KOHDERYHMÄ	29
8	POLKU TAIDEKILPAILUSTA JULKISTAMISJUHLIIN	33
	8.1 Taustaa ja työskentelyprosessin suunnittelua	33
	8.2 Taidekilpailusta julkistamisjuhliin	35
	8.2.1 Taidekilpailu	35
	8.2.2 Palavereja ja huippukokous	36
	8.2.3 Maalaus ja julkistamisjuhlat	39
9	ARVIOINTIA	41
	9.1 Nuorten arviointi	41
	9.2 Työelämän edustajien arviointi	47

9.3 Oma arviointi.....	49
9.3.1 Tavoitteiden arviointia.....	49
9.3.2 Tuotoksien ja aikataulutusten arviointia	50
9.3.3 Tapahtumailtojen ja koko työskentelyprosessin arviointia.....	51
10 POHDINTAA	54
LÄHTEET	60
LIITE 1: Tiedote palokkalaisten nuorten perheille	65
LIITE 2: Mainos taidekilpailusta	66
LIITE 3: Mainos julkistamisjuhlista	67
LIITE 4: PALAUTE- / ARVIOINTIKYSELY NUORILLE	68

1 JOHDANTO

Suomessa on keskusteltu viime aikoina nuorten kasvatuksesta, koulutuksesta ja kansalaisuudesta. Keskustelussa huolta on aiheuttanut moraalinen murentuminen, itsekään oman edun tavoittelemisen, yhteisöllisyyden hiipuminen sekä vähäinen kiinnostus yhteisiä asioita kohtaan. (Nieminen 2007, 21.)

Opinnäytetyöni aiheena on Palokan nuorisotilan viihtyvyyden kehittäminen nuoria osallistamalla. Nuorten osallisuutta tutkinut Gretscher (2002) on mm. tutkinut, kuinka osallisuuden kokemus syntyy tunteen tasolla ja on tärkeä nuoren aktiivisuuden kannalta. Kiilakoski (2007) on korostanut oman tunteen lisäksi yhteisöä, joka tarjoaa mahdollisuuden osallisuuteen. Horelli, Haikkola ja Sotkasiira (2007) ovat liittäneet voimaantumisen tunteen yhteisöllisiin prosesseihin. Merkityksellisenä he ovat pitäneet konkreettisia tuloksia, muutosta ja vaikuttamista. Vehviläinen (2006) on raportoinut nuorten osallisuushankkeiden hyvistä käytännöistä.

Osallisuuden kokemuksella voidaan edistää ja sosiaalisesti vahvistaa nuorten hyvinvointia sekä elämänhallintataitoja. Halusin tehdä opinnäytetyön, jossa tarkastellaan Palokan nuoria. Nuoret kiinnostavat minua ammatillisesti, koska työskentelen nuorisotyönohjaajana Palokan alueseurakunnassa. Opinnäytetyöni on toiminnallinen kehittämistyö. Pää tavoitteina ovat nuorten osallistuminen ja nuorisotilan viihtyvyyden parantaminen. Tarkoituksena on suunnitella ja toteuttaa nuorisotilan porraskäytävään taideteokset.

Valitsin kehittämistyön menetelmiksi nuorten osallistamisen ja vaneritaideteosten luonnosten suunnittelemisen sekä siihen liittyvän äänestyksen, taideteosten maalauksen sekä arvioinnin kehittämistyöstä. Myllyniemen (2014, 5) määritelmän mukaan osallisuus on syrjäytymisen kääntöpuoli ja laajemmin se tarkoittaa yhteisöllisyyttä, kuulumista, sosiaalisia suhteita ja osallistumista yhteiskuntaan aktiivisesti.

Kehittämistyöllä pyrittiin siihen, että nuoret saivat mahdollisuuden itse osallistua ja päästä näin vaikuttamaan itseään koskeviin asioihin sekä aktivoitumaan elämässään.

Nuorisotilan konkreettisesta kehittämisestä on hyötyä kaupungin nuorisotyöntekijöille ja nuorille. Viihtyisää ja nuorille sopivaa tilaa halutaan varmasti vastaisuudessaakin pitää hyvänä ja kehittää edelleen. Lisäksi nuorisotilaa käyttävät aamupäivisin mm. eläkeläiset ja lapsiperheet ryhmineen. Näin porraskäytävän kehittäminen viihtyisämmäksi hyödyttää palokkalaisia laajemminkin.

2 NUORUUS

2.1 Nuoruusaika ja muutokset

Nuoruus on mahdollisuuksien aikaa, persoonallisuuden rakentumisen aikaa ja yksilöitymisen aikaa. Aalberg ja Siimes kuvaavat nuoruusikää (12–22 v) lapsuuden ja aikuisuuden väliin sijoittuvaksi psyykkiseksi kehitysvaiheeksi. Sitä voidaan kuvata psykologiseksi sopeutumiseksi sisäisiin ja ulkoisiin muutoksiin. Murrosiän, puberteetin aikana lapsesta kasvaa fyysisesti aikuinen. Puberteetti tarkoittaa biologista ja fysiologista kehitystä, joka kestää 2-5 vuotta. (Aalberg & Siimes 2007, 15, 67.)

Fysiologiset muutokset nuoruudessa vaikuttavat minäkuvan muuttumiseen, siihen millainen käsitys nuorella on itsestään. Ajattelutaitojen kehittyminen muokkaa lisäksi nuoren maailmankuvaa, moraalialia ja tulevaisuuden suunnittelua. Mitä vanhemmaksi nuori tulee, sitä enemmän hänen maailmansa laajenee ydinperheen ja lähiympäristön ulkopuolelle. Nuoruusiän valinnat viitoittavat sitä elämänpolkua, jota nuori aikuisena elää. Nuorena tehdään keskeisiä omaa tulevaisuutta koskevia päätöksiä mm. koulutuksen, ammatinvalinnan ja ihmissuhteiden kautta. Nuori sosiaalistuu ajallaan yhteiskuntaan itsenäisenä, vapaana ja vastuuta ottavana kansalaisena. Myös yhteiskunnan muutokset näkyvät nuorten kehityksessä ja asettavat sille lisää vaatimuksia. Oman paikan löytäminen ja työelämään kiinnittyminen tuovat nuorelle kehityshaasteita. (Nurmi ym. 2014, 142–147; Aaltonen ym. 2003, 16–17.)

2.2 Vapaa-aika, vanhemmat ja kaverit

Nuoruudessa omaksutaan yhteiskunnassa tarvittavia taitoja ja itsenäistyminen perheestä alkaa. Nuorille vapaa-aika on tärkeää. Se tarkoittaa omaa aikaa, vapautta, virkistymistä ja silloin voi itse päättää tekemisensä ja seuransa. (Määttä & Tolonen

2011, 5–6.) Vapaa-aikana nuoret kehittävät erilaisia taitoja, arvoja ja arvostuksia. Tärkeätä on myös opetella sosiaalisia keskustelu- ja vuorovaikutustaitoja sekä ryhmässä toimimista. Nuoret haluavat itse luoda oman ympäristönsä ja kulttuurinsa. Merkityksellistä on, että nuori näkee tulevaisuuden valoisana. Tässä auttavat kunnolliset yhteiskunnalliset ja kulttuuriset olosuhteet sekä mahdollisuus toimia kavereiden kanssa. (Aaltonen ym. 2003, 204–205.)

Vanhemmat ja kaverit antavat nuorelle malleja, ohjeita ja toimintatapoja, mutta myös nuoren omilla ominaisuuksilla ja toiminnalla on vaikutusta hänen kehitykseensä. Nuorten sosiaaliseen ympäristöön vaikuttaa vanhempien, kavereiden ja opettajien odotukset sekä asettamat rajat ja ympäristö muuttuu nopeasti. Nuorten tavoitteiden asettamisen ja toiminnan lähtökohtana ovat nuoren käsitykset omista kyvyistään ja heidän omista minäkuvistaan. Nuoret saavat monenlaista palautetta omista kyvyistään, vahvuuksistaan ja heikkouksistaan, kun he pyrkivät toteuttamaan tavoitteitaan. Palaute, ikätovereiden hyväksyntä ja koulumenestys määrittävät nuorten minäkuvaa ja vaikuttavat heidän identiteetin kehitykseen. Nuorten ja vanhempien molemminpuolinen hyväksyntä ja vuorovaikutus ovat yhteydessä nuorten myönteisen itsetunnon ja persoonallisuuden kehitykseen. (Nurmi ym. 2014, 148–163.)

Keskisen (2001) tutkimusraportin tutkimustulosten mukaan nuorilla ystävien kanssa vietetty aika lisääntyy iänkin lisääntyessä. Lisäksi 20 vuoden seurantajakson aikana on huomattu, että vertaisryhmien kanssa vietetty aika on jatkuvasti kasvanut. Nuoret pitävät yhteyttä ystäviinsä entistä tiiviimmin. (Kaivola & Rikkinen 2003, 175–178.) Nuoruuteen kuuluu olennaisesti kokoontuminen porukalla. Kokoontumiset mahdollistavat kaverisuhteiden vaalimista ja edesauttavat nuorten omaa kokonaisvaltaista kasvua vertaistuen voimalla. Nuorilla tulisi olla oikeus kertoa mielipiteensä, tulla kuulluksi ja saada osallistua omaan toimintaympäristöönsä ja kokea yhteisöllisyyttä. Yhteisöllisyyden synnyssä ja sen ylläpitämisessä tarvitaan mm. yhteinen tila, yhteisiä kokemuksia ja osaamista. (Kuikka 2010, 35–36.)

2.3 Nuoren kohtaaminen ja taiteen merkitys

Laissa nuorisotyö määritellään ”nuorten oman ajan käyttöön kohdistuvaa aktiivisen kansalaisuuden edistämistä samoin kuin nuorten sosiaalista vahvistamista, nuoren kasvun ja itsenäistymisen tukemista sekä sukupolvien välistä vuorovaikutusta”. Nuorisolain tavoitteen toteuttamisen lähtökohtina ovat mm. yhteisöllisyys, yhteisvastuu, yhdenvertaisuus ja tasa-arvo. (Nuorisolaki 2006.)

Nuorten kasvatuksessa rajojen lisäksi tarvitaan rohkaisua. Nuorta on autettava itsenäistymään ja tekemään kaiken aikaa ratkaisuja sekä valintoja kulloisessakin elämäntilanteessa. Nuorta ei saa jättää yksin, rohkaisun on hyvä tapahtua rakkaudellisesti. Epäonnistuessaan nuori tarvitsee lohdutusta ja lisäksi kannustusta nuori tarvitsee uudelleen yrittämisessä. Myös ilon jakaminen on nuorelle tärkeää. Purjon (2010) mukaan ketään ei voi muuttaa vasten hänen omaa tahtoaan, joten kasvatustulisi olla yhteinen hanke, jonka päämääränä on kulkea rinnakkain kohti arvokasta ja hyvää. Lisäksi kasvatussuhteen tulisi olla dialoginen, sisältäen vastavuoroisuuden ja aidon kohtaamisen. Nuorisokasvatuksessa yksilöllisyys ja yhteisöllisyys ovat toistensa ehtoja ja toteutumia. Nuori voi toteuttaa itseään osana yhteisöä edistämällä yhteistä hyvää. (Purjo 2012, 86–104.)

Nuoruudessa taide voi olla hyvä keino oman elämän suunnan ja merkityksen löytämisessä. Kulttuurisesti monipuolinen ympäristö lisää ihmisten hyvinvointia. Taiteella, kulttuurilla ja luovuudella on pysyvä arvo sivistyneessä yhteiskunnassa ja niiden tuloksia voi hyödyntää monella tavalla. (Mönttinen 2011, 1–2.)

Kulttuurinen nuorisotyö voidaan kuvata yhteiskunnalliseksi ja yhteisölliseksi toiminnaksi, jossa nuori luo, osallistuu ja vaikuttaa oman maailmankuvansa ja yhteisönsä rakentamiseen kulttuuristen keinojen avulla. Taiteen tekemisessä osallistumisen lisäksi tärkeää ovat onnistumisen kokemukset, elämyksellisyys ja ilo. Taiteen avulla voi ilmaista ajatteluaan, arvojaan ja tunteitaan. Kulttuurisen nuorisotyön pyrkimyksenä on nuoren identiteetin rakentamisen tukeminen ja luovan elämänhallin-

nan vahvistaminen. Nuori peilaa suhdettaan itseen, ympäristöön ja ryhmään. Se voi motivoida ja sitouttaa nuorta arjen elämässään sekä hahmottaa käyttämään elinympäristöään myönteisessä mielessä. Kulttuurisessa nuorisotyössä nuori on tekijä, eikä tekemisen kohde. (Mönttinen 2011, 13–21.)

Mönttinen on tutkinut kulttuurista osallisuutta nuorisotyössä. Johtopäätöksissä hän toteaa nuoren kasvavan ja kehittyvän tekemisprosessin kautta osaksi yhteisöä ja yhteiskuntaa. Lisäksi taiteella on ihmiseen eheyttävä vaikutus ja se saa aikaiseksi paljon hyvää. (Mönttinen 2011, 81–83.) Nuoren hyvinvointia voi tukea monella tavalla.

3 NUOREN HYVINVOINTIA EDISTÄVIÄ LÄHTÖKOHTIA

3.1 Sosiaalipedagogiikka ja sosiaalinen vahvistaminen

Sosiaalipedagogiikkaa on kuvattu sosiaalityön pedagogiseksi tieteeksi ja se alkoi kehittyä Suomessa 1990-luvulla. Pedagogiikka kohdistuu vähäosaisten ja vaikeissa oloissa elävien auttamiseen, ja sen keinoin tuetaan yksilön sosiaalista kasvua sekä sosialisatiota. Tarkoituksena on estää syrjäytymistä ja ohjata ihmisiä auttamaan itse itseään rinnalla kulkien. Käytännössä sosiaalipedagogiset keinot ovat innostamista, tukemista, kasvattamista, itseapuun ohjaamista ja voimaannuttamista. Työmuodot keskittyvät toiminnallisuuteen, yhteisöllisyyteen, taiteellisuuteen, elämyksellisyyteen ja dialogisuuteen. (Hellström 2010, 232.)

EU-komissio nimesi vuoden 2010 Euroopan köyhyden ja sosiaalisen syrjäytymisen torjunnan teemavuodeksi, Suomessa teemoina olivat osallisuus ja yhteenkuuluvuus. Sosiaalinen vahvistaminen pyrkii tukemaan ja lisäämään yksilön kokonaisvaltaista hyvinvointia, toimintakykyä ja elämänhallintataitoja. Keinoina käytetään kohtaamista, kuuntelua, kysymistä ja keskustelua. Ennaltaehkäisevä työ, kuten osallisuuden edistäminen ja tukeminen, ovat tärkeässä roolissa sosiaalisessa vahvistamisessa. (Lundbom & Herranen 2011, 4–11.)

Sosiaalinen vahvistaminen on tavoitteellista, kasvatuksellista ja yhteiskunnallista työtä sekä toimintaa erilaisissa ympäristöissä ihmisten ja yhteisöjen kanssa. Laissa sosiaalisella vahvistamisella tarkoitetaan nuorille suunnattuja toimintoja elämäntaitojen edistämiseksi ja syrjäytymisen ehkäisemiseksi. Tavoitteina ovat nuoren saaminen ja saattaminen yhteisölliseen toimintaan ja sitä kautta aktiiviseksi kansalaiseksi, nuoren hyvinvointi ja parempi elämä. Työntekijällä toisen kohtaamisen taito liittyy taitoon kohdata itsensä ja omat arvonsa. (Mehtonen 2011, 13–21.)

3.2 Sosiokulttuurinen innostaminen

Sosiokulttuurinen innostaminen on pedagoginen liike. Sen tavoitteena on saada ihmiset osallistumaan oman elämänsä ja yhteisöjensä rakentamiseen aktiivisesti. Toiminta on vapaaehtoista ja avointa. Innostamisessa ihminen on itse keskeinen toimija ja hän sitoutuu toimintaan oman arkipäivänsä muuttamiseksi paremmaksi. Ammatillinen työntekijä, innostaja, herättelee, herkistää ja motivoi ihmisiä toimimaan oman elämän kannalta arvokkaaksi ja merkitykselliseksi kokemiensa asioiden puolesta. (Kurki 2006, 152–154.) Innostaja toimii sosiaalisten prosessien liikkeelle saattajana. Innostajan oma innostuminen ja itsetuntemus ovat tärkeitä seikkoja; myös toiminnan laadullinen ja kasvatuksellinen merkitys on suuri. (Kurki 2000, 81–83.)

Innostamisen tehtävänä on mm. toteuttaa vallitsevan yhteiskunnan tavoitteita, auttaa osallistumaan kulttuuriseen elämään sekä etsiä uusia kulttuurin muotoja. Innostamisessa on kyse ihmisten välisestä vuorovaikutuksesta ja siitä, että vuorovaikutuksen ongelma ei koskaan ratkea. Gilletin (1995) mukaan innostamisen rakennepuina ovat tekeminen, osallistujat, aika, instituutio, sosiaalinen suhde, strategia ja filosofia. Innostuminen perustuu ihmisten osallistumiseen ja vastuu toiminnasta on kaikkien osallistujien yhteinen. Kyse on yhteisestä kokemisesta, mutta myös jokaisen persoonallisesta kokemisesta. (Kurki 2000, 64, 73–80.)

Innostamisessa ovat mukana pedagoginen, sosiaalinen ja kulttuurinen ulottuvuus. Kulttuurisella toiminnalla kuten taiteilla tavoitellaan ihmisen luovuuden ja monipuolisen ilmaisun kehittymistä. Sosiaalinen toiminta keskittyy ryhmään ja yhteisöön, jolloin ihmisten oma osallistuminen integroi heitä yhteisöön ja yhteiskuntaan. Kasvatuksellisella toiminnalla tavoitellaan mm. ihmisen persoonallista kehittymistä ja oman vastuun tiedostamista. Innostamalla pyritään sitouttamaan ihmisiä yhteisöihin, mutta myös kehittämään heidän persoonallisia arvojaan. Sosiokulttuurisen innostamisen tavoite on liittää ihmisiä yhteen, edistää yhteisöllistä dialogia ja oppimista tekemällä ja kokemalla. Innostaminen on suunniteltua ja tavoitteellista toimintaa. (Kurki 2006, 154–157.)

3.3 Osallisuus

Osallisuutta voidaan tarkastella monesta eri näkökulmasta. Vehviläinen liittää osallisuuden syrjäytymisen torjuntaan, osattomuuden poistoon sekä kansalaisten perusoikeuksiin. Hyvinvointi, oikeudet ja valta ovat silloin sidoksissa toisiinsa. Osallisuuden lisääntyessä nuoren kansalaisen valta ja resurssit myös lisääntyvät oman elämän hallinnassa. Niinpä osattomuudesta olisi luotava mahdollisuudet osallisuuteen ja sitä kautta vaikuttamiseen. (Vehviläinen 2006, 76–83.)

Nuorten osallisuutta tutkinut Gretschel (2002) on havainnut tutkimuksessaan, että oman roolin ymmärtäminen ja kyky vaikuttaa omaan elämään synnyttävät tunteen osallisuudesta. Osallisuutta kokemalla nuori saa kokemuksen itsestään tärkeänä yhteisön jäsenenä. Osallisuus omaan elämään merkitsee nuorten aktiivista oman elämän elämistä, johon ei kuulu passiivinen ajelehtiminen yhteiskunnassa. Aktiivisesti elävä nuori pystyy osallistumaan lähiympäristön toimintaan ja halutessaan osallistumaan myös laajemmin yhteiskunnassa. (Ukkonen 2012, 9.) Osallisuuden kokemus synnyttää halua vaikuttaa ympäristöön. Tälle vastakohtana voidaan nähdä välinpitämättömyys, tunne oman ympäristön yhdentekevyydestä, joka puolestaan voi johtaa haluttomuuteen vaikuttaa asioihin. Välinpitämätön ihminen ei koe omaa panostaan tärkeäksi yhteisön hyvinvointia ajatellessa. Laajimmillaan osallisuuden puute näkyy yksilön vieraantumisenä itseensä, ympäristöönsä, työhönsä ja yhteiskuntaansa. (Kiilakoski 2007, 11–12.)

Kiilakosken mukaan osallisuutta ei takaa pelkästään oma tunne, vaan se edellyttää yhteisöä, joka tarjoaa mahdollisuuden osallisuuteen. Hanhivaara (2006) on korostanut osallisuudessa keskeisenä tekijänä turvallista ryhmää. Sekä oikeudet ja velvollisuudet että myös kuuluminen ja vastuun kantaminen tulevat keskeisiksi. Osallisuuteen on mahdollista kasvaa, mutta siihen voidaan myös kasvattaa. Osallisuus voidaan siis määritellä ihmisten kokemukseen omasta arvokkuudesta yhteisössä, jossa he pystyvät ja haluavat vaikuttaa yhteisön toimintaan ja arvostuksiin. (Kiilakoski 2007, 13–17.)

Anu Gretschel on jakanut osallisuuden kahteen osa-alueeseen: osallisuus omasta elämästä yhteisössä ja yhteiskunnan hyvinvoinnissa sekä osallisuus vaikuttamisessa. Ensimmäisen osallisuuden tavoitteena on mm. elämänlaatu, yhteisöön kuulumisen tunne, itsensä ilmaiseminen ja toteuttaminen sekä yhä useampi onnellinen kansalainen. Toisen osallisuuden tavoitteita ovat mm. vaikuttamismahdollisuus, maailman parantaminen alkuun pienillä muutoksilla ja yhä useampi onnellinen, mutta myös aktiivinen kansalainen. (Gretschel 2007a, 246.)

3.4 Osallistuminen ja vaikuttaminen

Osallistuminen eri muodoissaan voi onnistuessaan antaa nuorille mahdollisuuksia yhteiskunnalliseen kiinnittymiseen, poliittisen toimijuuden löytämiseen ja itsetunnon vahvistamiseen. Horelli, Haikkola ja Sotkasiira määrittelevät osallistumisen toimintatavoiksi ja käytännöiksi sosiaaliseen vahvistamiseen sekä kasvu- ja elinolojen parantamiseen. Osallistuminen kattaa laajan toimintakentän, se voi liittyä mm. erilaisten paikkojen suunnitteluun. Ari-Veikko Anttiroiko (2003) on kuvannut osallistumista väljästi sosiaalisesti toiminnaksi, jossa on mukana myös muita toimijoita. Osallisuus liittyy voimaantumisen tunteeseen silloin, kun osallistujat kiinnittyvät yhteisöllisiin prosesseihin. Merkittävää on, että osallistuminen tuottaa konkreettisia tuloksia. Tavoitteena on muutos sekä todellinen vaikuttaminen ja valta kasvatuksellisen näkökulman lisäksi. (Horelli, Haikkola & Sotkasiira 2007, 217–222.)

Nuorisolain (2006) mukaan ”nuorille tulee järjestää mahdollisuus osallistua paikallista nuorisotyötä sekä nuorisopolitiikkaa koskevien asioiden käsittelyyn”. Laissa ei määritellä, millainen osallistuminen on riittävää. Lisäksi on syytä muistaa, etteivät kaikki nuoret halua osallistua. Nuorisolain toimesta osallistuminen on tullut kuitenkin nuorisotyöhön pysyvästi. Osallisuuskasvatuksella voidaan tuottaa sellaista materiaalista ja sosiaalista toimintaympäristöä, joka vastaa yksilön, ryhmän ja yhteisön tavoitteita. Osallistumisessa keskeistä on yhteisöllisyys ja merkitykselliseksi muo-

dostuu yhteinen toiminta tietyn tavoitteen toteutumiseksi. (Horelli, Haikkola & Sotkasiira 2007, 220–229.) Yhteisöllisyys voidaan määritellä sujuvaksi yhdessä tekemiseksi ja toimimiseksi. Yhteistyön tuloksena syntyy jotain uutta, yksi esimerkki vahvasta yhteistyöstä monissa yhteisöissä on talkootyö. Yhdessä toimimalla saadaan aikaan isojakin tekoja. (Salmia 2012.)

Nuorisotyön ja nuorisotyöntekijöiden yksi tehtävä on osallistaa nuoria aktivoimalla, kannustamalla ja tarjoamalla heille osallistumisen ja vaikuttamisen mahdollisuuksia. Nuorten kuuleminen asiantuntijoina kehittää nuorisotyötä ja parantaa nuorten palveluja. (Lahdensivu 2012, 50–51.)

Hannulan mukaan nuoret eivät yleensä aloita osallistumista oma-aloitteisesti, koska heillä ei ole riittävästi tietoa, tarpeita, haluja ja motivaatiota. Nuorille pitää luoda oikeanlaiset olosuhteet. Nuorten osallisuusprojekteissa olisi tärkeää, että nuoret itse saisivat päättää, missä vaiheessa ja kuinka kauan he osallistuvat toimintaan. Nuorilla on tarjottavaa toiminnan suunnittelulle, ja suunnittelu tarjoaa mahdollisuuksia nuorten osallisuudelle. Suunnittelu voidaan käsittää nuorten osallisuusympäristönä. (Gretschel 2002, 64, 86, 101.)

Gretschelin tutkimuksissa on ilmennyt yhdistäviä piirteitä eri kuntien nuorten osallisuustoiminnan arvoissa ja tavoitteissa: nuoret kiinnostuvat, innostuvat ja oppivat toiminnasta sekä vaikuttavat yhteiskunnassa ja ympäristössä. Kiinnostus ja innostus yhteisiin asioihin ei tapahdu automaattisesti. Dialogiseen vuorovaikutukseen tulee kasvaa omassa elinympäristössä. Osallisuusprojektien laadukkuuteen vaikuttavat yksilön kokema osallisuuden tunne, laadukkaat osallisuusprosessit ja lopputulokset. (Gretschel 2002, 122, 181; Gretschel 2007a, 257.)

Horelli on tutkinut lasten mukanaoloa yhdyskuntasuunnittelussa ja käyttänyt siinä viisiportaista asteikkoa, joka on sovellettu Arnsteinin asteikon pohjalta. Alimmalla portaalla on lasten sopeutuminen valmiisiin suunnitelmiin. Toinen porras on lasten

kuuleminen, kolmannella askelmalla on lasten osallistuminen aikuisten suunnitelmiin. Neljännellä portaalla on lasten ja aikuisten suunnittelun yhteistyö sekä ylimmällä askelmalla lasten oma suunnittelu, aikuiset apulaisina. Näillä portailla edetään osattomuudesta, informaatiovaihdon kautta lasten ja aikuisten tasavertaiseen suunnitteluyhteistyöhön. Näin Horellin mukaan siirrytään osallistumisesta osallisuuden kokemuksiin. Hart (1997) ”Lasten ympäristöt” tutkimusryhmästä korostaa Arnsteinin tikapuumallia lasten aloitteellisuuden ja yhteistyön kuvaamisessa aikuisten kanssa. Tavoitteena on lasten/nuorten välinen vuorovaikutuksellinen suhde aikuisten kanssa, eikä niinkään lasten/nuorten toimiminen yksin päättäjinä tai toimijoina. Toiminta tulisi suunnitella siten, että jokainen voisi halutessaan maksimoida osallistumisensa. Toisaalta on tärkeää muistaa, että lapset eivät välttämättä halua osallistua toimintaan täysillä. (Gretschel 2002, 84–85.)

Nuorisobarometri tutkii 15–29 -vuotiaiden Suomessa asuvien nuorten arvoja ja asenteita vuosittain. Vuoden 2013 Nuorisobarometrin teemoina ovat osallisuus ja vaikuttaminen. Nuorisobarometrin tuloksista selviää, että tärkeimmät yhteiskuntaan vaikuttamisen kannustavat tekijät ovat mahdollisuus edistää sekä itselle tärkeää asiaa että yhteistä hyvää. Vaikuttamisessa nousivat tärkeiksi motiiveiksi myös sosiaalisuus ja hauskanpito. Osallistumattomuutta perustellaan ajanpuutteella ja sillä, ettei ole löytynyt mielekkäitä vaikuttamistapoja tai riittävän tärkeää asiaa tai ettei ole pyydetty mukaan vaikuttamaan. (Myllyniemi 2014, 149.) Osallisuuden teemat ovat korostuneet tämän päivän nuorisotyössä.

4 NUORISO-ONGELMIEN POISTAMISESTA OSALLISUUDEN TEE- MOIHIN

4.1 Nuorisotyön tutkimuksen historiaa

Nuorisotyötä on tehty Suomessa yli sata vuotta. Nuorisotyön tutkiminen on alkanut varsinaisesti vuonna 1953 Rafael Helangon väitöskirjalla Turun poikasakeista. Nuorisotyön tutkimuksissa jatkettiin 1970-luvulla myös sosiaalistamisen teemaa. Tosin aiemmin haluttiin poistaa nuoriso-ongelmia kuten rikollisuutta, alkoholin käyttöä ja epäsosiaalisuutta, mutta nyt tutkittiin, miten nuorten vapaata toimintaa voi edistää. Näin yhteiskunnan sopeuttamisen tilalle tulivat odotukset yhteiskunnan päätöksentekoon osallistuvista kansalaisista, tutkittiin miten mm. nuorisojärjestöjä ja nuorisopolitiikkaa. (Hoikkala & Sell 2007, 8–9.)

1980-luvulla yhteiskunnallinen ote heikkeni ja yksilölliset piirteet korostuivat tutkimustyössä. Tutkimuksissa selvitettiin nuorten vapaa-ajan odotuksia ja tekijöitä, jotka ovat tärkeitä ympäristön vaikutuksissa. 1980-luvun nuorisotyö keskittyi perinteiseen tilatyöhön, kansalaistoimintaan valmentavaan järjestötyöhön sekä partioon ja seurakunnan toimintaan. Jengityöstä ja yhteisökasvatuksesta siirryttiin erityisnuorisotyöhön sekä elämyspedagogiikkaan. (Hoikkala & Sell 2007, 9.)

Laman myötä nuorisolautakuntia ajettiin alas ja niin 1990-luvulla alettiin tutkia ja suunnitella uusia toimintoja, jotka voisivat vähentää nuorisotyöttömyyttä. 2000-luvulla nuorisotyön kentällä on keskusteltu nykyvanhemmuuden tilasta ja yhteisöjen muutoksesta. (Hoikkala & Sell 2007, 9–10.) Vuonna 2013 tuli voimaan nuorisotakuu, jonka tarkoituksena on taata, että nuoret löytävät polun koulutukseen ja työhön sekä pääsevät siten osallisiksi yhteiskuntaan. Nuorisotakuun lisäksi keskustelua on herättänyt verkkonuorisotyö. (Lehtonen 2013, 360–361.)

Artikkelissa Youth participation in qualitative research: Challenges and possibilities kerrotaan, että kansainvälisissä tutkimuksissa on aiemmin saatettu jättää nuoret tutkimuksen ulkopuolelle, mikä on heikentänyt tutkimuksen pätevyyttä. Lasten osallisuus on kasvanut voimakkaasti viime vuosikymmeninä tutkimuksissa ympäri maailmaa. Artikkelissa kirjoitetaan, että tarvitaan lisää keskustelua sopivista nuorisotutkimusmenetelmistä. Nuoret ovat olleet usein sosiaalityön tutkimuksen kohteita, mutta heidän ääntään on kuultu harvoin suoraan. Nuorien on ajateltu olevan mm. epäpäteviä, passiivisia ja haavoittuvia. Yhä useammin on kuitenkin alettu arvostamaan lasten ja nuorten näkemystä heidän omasta todellisuudestaan. On ymmärretty, että aikuiset voivat toimia tutkimuksissa vain tarkkailijoina. Lapset ja nuoret ovat olennaisessa asemassa antamaan oman äänensä tutkimuksissa. (Schelbe ym. 2014, 1–4.)

4.2 Tutkimustuloksia osallisuudesta ja osallisuushankkeita

Elina Salminen on tehnyt opinnäytetyön Osallisuutta etsimässä. Tutkimuksessa hän kartoittaa Hyvinkään nuorisotalon Sillan kävijöiden osallisuuden kokemuksia. Salminen kuvaa osallistamista termillä *osallisuuteen rohkaiseminen*. Työn tuloksista käy ilmi, että nuoret kokevat osallisuutta jo nuorisotalolla käymisestä ja sinne kuulumisesta. Nuoret kokevat myös osallistuvansa yhteisöön ja tulevana kuulluksi mielipiteitä ilmaistessaan. (Salminen 2010, 17–37.)

Hynynen ja Iivanainen ovat tutkineet opinnäytetyönään Lapinlahden nuorten osallisuutta. Tutkimustuloksissa ilmenee, että nuoret kokevat hyvin tärkeäksi aikuisten läsnäolon ja tuen toiminnassa, muutoin nuoret eivät olisi tienneet mitä tehdä. Nuoret kokivat myös, että aikuiset saisivat olla enemmän mukana toiminnassa. (Hynynen & Iivanainen 2009, 23.)

Marianne Merikanto tutki opinnäytetyössään osallisuuskokemuksia ja sitä mihin nuoret haluavat vaikuttaa. Opinnäytetyön johtopäätöksistä selviää, että nuoret haluavat vaikuttaa nuorten vapaa-aikaan, tapahtumien järjestämisiin ja nuorille suunnattuihin oleskelupaikkoihin. Tutkimustuloksista käy myös ilmi, että nuoria ei kiinnosta perinteiset edustukselliset vaikuttamisen muodot vaan löyhemmät, järjestäytymättömät, projektiluontoiset toiminnot. (Merikanto 2013, 69.)

Jyväskylän maalaiskunnassa, myös Palokassa toteutettiin vuosina 1996–1998 osallisuushanke, jossa käytettiin Nuorten Ääni –mallia ja menetelmiä. Siinä tavoitteena oli nuoren osallistuminen elinympäristönsä kehittämiseen nuorten omassa ryhmässä. Nuorten Ääni –ryhmässä 13–20-vuotiaat nuoret osallistuvat omista kiinnostuksen kohteistaan käsin ideoinnista toteutukseen. Osallisuushankkeessa korostuivat tietäminen (aluetietoisuus), sitoutuva vastuunotto ja vaikutusvalta. Osallisuushankkeen näkyvimpiä projekteja Palokassa olivat nuorten vuokra-asunnot, rantalentopallokenttä sekä nuorisotalon patio ja oleskelutila. (Flöjt 1999, 4–13.)

Nuorten osallisuutta on pyritty edistämään 2000-luvulla erilaisten osallisuushankkeiden kautta. Toijalassa on kehitelty nuorisotilaosallisuutta nuorisotyön perinteiden, tilatoimikuntien ja talodemokratian kautta. Nuorille on pyritty antamaan osallisuuden ja aktiivisuuden kokemuksia heidän omassa tilassaan ja sitä kautta herätelty kiinnostusta muuhun yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen. Nuoria on ohjattu tavoitteelliseen ja osallisuutta tukevaan ryhmätoimintaan. Nuoren aktiivisuus voi kehittyä hengailun ja sitoutumisen kautta toiminnallisuuteen ja vaikuttamiseen. Nuoret ovat voineet kuulua tiimeihin, jotkaideoivat toimintaa, tai tavoitteellisimpiin ryhmiin, joissa päätetään tilan asioista. Nuorisotilaosallisuudessa on nuorten ajatuksia ja toimintaa käytetty nuorisotyötä kehittävällä tavalla. (Vehviläinen 2006, 94–95.)

Pudasjärvellä tehty osallisuushanke on kehittänyt nuorisopassi-toimintaa. Nuorisopassin ajatuksena on vahvistaa nuorten osallisuutta ja kehittää elinoloja. Nuoret ovat itse ideoineet nuorisopassia, joka maksaisi hiukan ja jolla saisi alennusta paikallisista liikkeistä ja harrastustoiminnasta. Toimintamalli lisäisi verkostoitumista ja poik-

kihallinnollista työtettä. Kuusamon seudun osallisuushankkeessa on perustettu nuorten ja lasten edustajistot, jotka on kytketty koulujen lukukausiin. Hankkeessa on nähty myönteisenä osallisuuden lisäksi myös väestökadon estäminen. Lahdessa nuorten osallisuuden ja vaikuttamismahdollisuuden lisäämiseksi on tehty niin sanottu kärkihankelista. Nuoret ovat saaneet päättää tärkeimmät hankkeet, jotka esitellään kaupungin johdolle. Kärkihankelista tekemällä on saatu nuorten osallisuus näkyvämmäksi. (Vehviläinen 2006, 100–103.)

Näissä muutamissa esimerkeissä 2000-luvun osallisuushankkeissa on saatu kokemuksia hyvydestä, järkevyydestä, kustannustehokkuudesta, nuorisotyön laadun paranemisesta ja tyytyväisyydestä (Vehviläinen 2006, 117). Nuorisotilat voivat toimia monenlaisen tekemisen ja toiminnan mahdollistajina.

5 NUORISOTILAT

5.1 Tilat nuorille

Vuoden 2008 nuorisobarometrasta selviää, että 88 prosenttia nuorista piti tärkeänä, että kunnassa on nuorisotila. Lisäksi 86 prosenttia nuorista piti tärkeänä, että nuorilla on joku sisätila, missä kokoontua vapaamuotoisesti. Kunnallinen nuorisotyö on pyrkinyt rakentamaan nuorisotiloja, joissa nuorten on mahdollista toimia keskenään. Nuorisotilojen rakentamisen taustalla vaikuttavat nuorten omien toiveiden lisäksi nuorisokulttuurin ongelmat sekä nuorison haasteellisuus sopeutua aikuisyhteiskunnan sääntöihin. (Kiilakoski, Kivijärvi, Gretscher, Laine & Merikivi 2011, 65.)

Nuorisotilat ovat avoimia kaikille ja ne tarjoavat toimintaympäristön sosiaaliselle oleskelulle, harrastustoiminnalle ja vaikuttavalle osallistumiselle. Nuorisotiloilla on resursseja ja toimintamuotoja, joita voi kehittää osallistumisella. (Horelli ym. 2007, 221.) Nuorisotila on osa nuorisotyön perinnettä ja käytössä oleva kunnallinen palvelu. Lähes jokaisessa kunnassa on nuorisotila tai -talo ja yhteensä niitä on maassamme noin 1100. Jotkut nuoret kokevat, että nuorisotilat ovat kokoontumispaikkoja, vapaa-ajan vieton tiloja ja luotettavan aikuisen kohtaamisen paikkoja. Osa nuorista voi kokea, että ne ovat toisille kuuluvia tiloja, joihin ei kiinnosta tai uskalla mennä. Nuorisotilat toimivat nuorisotyölle oppimisympäristönä, työvälineenä sekä tapana luoda kontaktia nuoriin. Nuorisotilat nähdään myös ennaltaehkäisevän työn välineenä kunnallisessa palveluverkostossa. (Kiilakoski 2012, 125, 137.)

Nuorisotiloja on alettu rakentaa toisen maailmansodan jälkeen, ja nuorisotilojen perinteisiin toimintoihin kuuluvat avointen ovien toiminta sekä kerhotoiminta. Kerhotoiminta on nykyisin harvinaisempaa ja keskittyy enemmän alakouluikäisten pariin. Avointen ovien toimintaan kaikki ovat tervetulleita ja se on maksutonta. Vapaaehtoisuuteen perustuva avointen ovien toiminta vahvistaa nuorten elämönhallintaa ja tukee mm. vapaa-ajan viettotapoja ja päihitteettömyyttä. Avointen ovien toiminnan

käsite on korvautumassa käsitteellä tilatyö. Nuorisotilatyössä korostetaan nuoren elämäntilanteen tukemista sekä työntekijän ja nuoren kohtaamista. Käsitteellä painotetaan tavoitteellista toimintaa, vuorovaikutuksellisuutta ja yhteisökasvatuksellisuutta. Näin korostuu myös nuorisotyöntekijän rooli ammattikasvattajana; kuuntelemisen ja läsnäolon lisäksi tarvitaan aktiivista kasvatustyötä nuorten kohtaamisissa. (Kylmäkoski 2007, 394–395.)

Nuorisotyöntekijät kuvaavat nuorisotalon ominaisuuksiksi mm. neutraaliutta, turvallisuutta, tuttuutta, helppoa lähestyttävyyttä, rentoutta, nuorten tahtisuutta ja aikuisten valvontaa. Viimeaikaiset tutkimukset ovat korostaneet, etteivät nämä edellä mainitut ominaisuudet vastaa välttämättä nuorten omaa kokemusta nuorisotilasta. Työntekijöiden avoimuuden korostaminen saattaa peittää alleen sen, miten eri nuorisoryhmillä on mahdollisuus osallistua toimintaan. (Kiilakoski 2012, 132.)

Nuorisotilasta puhuttaessa kiinnitetään huomio fyysiseen ympäristöön, jossa nuoret toimivat, mutta myös siihen, kuinka nuoret sen kokevat. Tolonen (2001) onkin kuvannut nuorten tiloja ympäristön, ruumiillisen kokemuksen, mielikuvien ja sosiaalisten suhteiden yhteissummaksi. Tiloista puhuttaessa voidaan jakaa tilat tiukkoihin ja väljiin. Tiukat tilat tarkoittavat tiloja, joissa käyttäytyminen on normitettua, kun taas väljissä tiloissa monenlaiset eri toiminnot sallitaan. Erilaisten ihmisten kohtaaminen on helpompaa väljissä tiloissa, jolloin nuoret voivat käyttäytyä vapaamuotoisesti. Väljät tilat kuulostavat ihanteellisilta, jossa toiminta on avointa kaikenlaisille nuorille, heidän taustoistaan riippumatta. Nuorten avoimet ovet ja matalan kynnyksen toiminta tukevat myös kaikille suunnattua toimintamallia. Joitakin esteitä saattaa kuitenkin esiintyä toimintaan osallistumiselle, kuten työntekijöiden keskenään sopimat rajoitukset. Nuorisotilan ilmapiirillä ja työntekijän esimerkillä on myös merkitystä. Lisäksi nuoret voivat itse rakentaa rajoituksia, jotka saattavat liittyä etnisyyteen, nuorisokulttuureihin, seksuaalisuuteen tai sosiaaliluokkaan. (Kiilakoski ym. 2011, 57–69.)

Gretschel luokittelee nuorisotalolla käyvät nuoret ottamansa roolin perusteella asteikolla piipahtajista sitoutuneisiin toimijoihin. Ensimmäisellä askelmalla on piipahtaja, joka piipahtaa nuorisotalolla satunnaisesti, mutta ei osallistu talon tarjoamiin toimintoihin. Toisella askelmalla on vakiokävijä, joka on yhteisön jäsen ja käyttää talon valmiita palveluita omien kavereidensa kanssa. Vakiokävijä ei kuitenkaan osallistu arjen askareisiin tai ole paikalla, kun jotain yhteisiä asioita päätetään. Kolmannella askelmalla on osallistuja, joka osallistuu talon yhteiseen toimintaan ja tavoitteellistakin asennetta vaativiin toimintoihin. Neljännellä askelmalla sijaitsee toimija, joka toimii nuorisotalon yhteisten asioiden eteen. Viidennellä askelmalla sijaitsee sitoutunut toimija, joka kantaa vastuuta kokonaisvaltaisesti, arvioi toiminnan laatua ja osallistuu toiminnan kehittämiseen. Nuorisotalojen on tehtävä töitä yhteiskasvatuksen eteen. Tärkeää on aloittaa yhteisten asioiden eteen toimiminen alusta, suunniteltava hyvin toimintamahdollisuudet, toistettava yhteisöllisyyttä lisääviä tapoja ja tutustuttava nuoriin. Yhteinen tekeminen on avainasemassa kontaktin otossa aikuisten ja vieraiden nuorten kanssa. Yhteisen tekemisen kautta päästään uusiin toimintamahdollisuuksiin, monipuolisempiin rooleihin ja yhteisten asioiden hoitamiseen. (Gretschel 2007b, 194–200.)

Nuorisotiloilla säännöillä on suuri merkitys. Yleensä nuoret itse saavat osallistua keskusteluun ja pääsevät laatimaan tilan sääntöjä. Sääntöjen laatimista voidaan siis pitää työntekijöiden kasvatuksellisenä työvälineenä. Sääntöjä laadittaessa nuoret tarvitsevat neuvottelukykyä sallittujen ja kiellettyjen toimintojen rajoista, perustelutaitoja sekä toisten huomioonottamista. Nuorisotila on turvallinen ympäristö, jossa nuori voi harjoitella paikkansa täyttämistä yhteiskunnassa. (Kylmäkoski 2007, 397.)

5.2 Nuorisotilan haasteita

Nuorten vapaa-aikaa raamitetaan aikuisten toimesta. Tiloja pidetään välillä suljettuna, jolloin aikaa kontrolloidaan. Myös tiloissa tapahtuvaa toimintaa kontrolloidaan mm. erilaisten nollatoleranssien avulla. Koetaanko nuoruus uhkana, vai onko kont-

rolli rajoja asettavaa kasvatusta, jolloin tavoitteena on nuorten kansalaisvalmiuksien kehittyminen sekä sosiaalistuminen yhteiskuntaan. Huomionarvoista on myös tarkkailla nuoria, jotka tilalla käyvät. Haasteeksi voi muotoutua tietty jengi, joka omii tai valtaa nuorisotilan. Nykypäivän monikulttuurisuus tuo myös haasteita nuorisotiloilla. Jotkut tiloja käyttävät nuoret saattavat vaatia kaikilta nuorilta tavallisuutta, joka voidaan käsittää valkoihoisuutena, heteroseksuaalisuutena, suomenkielisytenä sekä tietyn tyyllisenä pukeutumisena. Lisäksi jotkut nuoret saattavat tiukentaa tilaa esim. tupakoimalla näkyvästi, rajulla kielenkäytöllä tai olemalla muutoin äänekkäitä. Näin myös nuoret kontrolloivat tilaa itse ennakkoluuloillaan, käyttäytymisellään, eleillään, ilmeillään, symboleillaan. (Kiilakoski ym. 2011, 63–71.)

Nuorisotiloja on kritisoitu siitä, kuvitellaanko tilojen olevan aidosti matalan kynnyksen kohtaamispaikkoja ihan kaikille ja kaikenlaisille nuorille. Voidaan pohtia: onko nuorisotilat suunnattu kaikille nuorille ja millä perustein? Millaisia nuoria tilojen toiminnan oletetaan kiinnostavan, ja ketkä nuorisotilat mahdollisesti sulkevat ulkopuolelleen? (Hokkanen 2012, 149.)

5.3 Tärkeää nuorisotilassa

Hyvässä nuorisotilassa nuoret tuovat itse sinne kokemuksensa, ja kokevat tilan sopivaksi. Nuorisotilojen tulisi olla väljiä, jonne kuka tahansa nuori voisi tulla helposti sekä kokea tilan omakseen turvallisesti. Työntekijöiden toiminta vaikuttaa merkittävästi siihen, millaiseksi tilan lähestyttävyyden, avoimuuden ja tavoitettavuuden koetaan. Nuorisotilan ilmapiiriin vaikuttavat työntekijöiden lisäksi myös nuoret. Nuorisotilojen väljiin tiloihin ja avoimuuteen vaikutetaan myös erilaisiin ohjattuihin toimintoihin panostamalla avoimen toiminnan lisäksi. Tilan väljyyteen kuuluu myös toimintaan uutena osallistumisen väljyys. Erityistä panostusta tarvitaan siihen, että saadaan uusia nuoria fyysisesti sisälle nuorisotilaan ja sen tarjoamaan toimintaan. Yhteisöllisyys ja osallistava kasvatustoive ovat myös hyvin merkityksellisiä nuorten kanssa toimimisessa. (Kiilakoski ym. 2011, 73–76, 89–90.) Keskeistä on halu ja kyky osal-

lisuuteen, aikuisen tarjoama mahdollisuus osallisuuteen sekä osallisuuden vaikutuksen havaitseminen. Tarvitaan myös nuorisotyöntekijän uskallusta luottaa nuoriin, ja olla ajattelematta tai tekemättä nuorten puolesta. (Lahdensivu 2012, 20.)

Gretschel (2007) korostaa nuorten asiantuntijuuden merkitystä. Nuorille ei tarvitse tarjota vain valmiita toimintoja vaan nuoret voivat itse olla toimintojen tuottajia. Toisaalta Ukkosen Nuortentalo katutason osallisuuden vahvistaminen - kehittämistyössä ilmenee, että joskus tarpeen vaatiessa osallisuuden toteutumiseksi ohjaajan itse on toimittava aloitteentekijänä, suunnittelijana ja toimijana. Osallisuus vaatii ohjaajalta tilanneherkkyyttä, missä vaiheessa siirtyä taustavaikuttajaksi ja antaa nuorten itse ottaa vastuuta. (Ukkonen 2012, 27, 68.)

Nuorille on tärkeää saada tehdä tilastaan oman näköinen. Nuorisotilalla nuoret pääsevät purkamaan energiaansa ja käyttämään aikaansa myönteisellä tavalla. Työntekijän tehtävä on haasteellinen etsiessään toimintatapoja innostaa nuoria ideoimaan tilan toimintaa aktiivisesti, ettei tilan toiminta jäisi pelkäksi passiiviseksi oleskeluksi. Toisaalta nykypäivän hektisessä menossa saattaa olla perusteltuakin tarjota paikkaa, jossa voi vaan olla ja jutella rauhassa aikuisen tai muiden nuorten kanssa. Joka tapauksessa toiminnalle on tärkeää asettaa tavoitteet. Oleilusta ei pitäisi tulla itsetar koitusta, vaikka sillä onkin merkityksensä. Nuorille on tärkeää suoda lepoa ja aikaa sekä tilaa oleiluun. Kuitenkin on tärkeää muistaa, että nuoriso pitää myös toiminnasta. Monien asiakaskyselyiden tuloksista selviää, että yleisin syy tulla nuorisotilalle on ystävien kanssa oleminen ja pelaaminen. Myös turvallisuus merkitsee paljon nuorille. (Kylmäkoski 2007, 400–401; Kemppinen 1999, 43.)

Nuorisotila ei ole vain katto, seinät ja lattiat. Nuorisotilalla opitaan suvaitsevaisuutta, avarretaan sukupuolisidonnaisia ennakkoluuloja ja asenteita. Lisäksi biljardin pelaamisen tai kahvin juonnin yhteydessä käydään tärkeitä kasvatust keskusteluita nuorten elämänhallinnasta. (Kylmäkoski 2007, 400–401.) Nuorisotilan aktiviteettien ja tekemisen tavoitteena on paitsi hauskanpito, myös kasvaa ja kasvattaa. Tilatyö hahmotetaan paljolti myös kohtaamistyönä, kuten jonkin välineen välityksellä tai väli-

neeseen liittyvän toiminnon kautta. Nuoria voidaan kohdata esimerkiksi haastamalla johonkin peliin, tekemällä yhdessä käten töitä tai istumalla sohvalla viereen ja katsomalla yhdessä televisiota. (Kiilakoski 2012, 138–141.) Nuorisotila voi mahdollistaa sellaisia puhumisen tai toimimisen tapoja, joita ei kotona tai muualla elämässä tule vastaan. Nuorisotyöntekijän tulisi innostaa ja valmentaa nuoria täyttämään nuorisotila, elinympäristö sekä koko kunta äänineen, kädenjälkineen ja tapahtumineen. (Gretschel 2007a, 249.)

6 OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS JA TAVOITTEET

Varsinainen opinnäytetyön aiheeni on Palokan nuorisotilan viihtyvyyden kehittäminen nuoria osallistamalla. Opinnäytetyö on toiminnallinen kehittämistyö. Nuorisotilaa on tarkoitus kehittää viihtyisämmäksi konkreettisesti nuorten omien ja nuorisotyöntekijöiden ideoiden pohjalta. Pyritään siihen, että nuoret saavat mahdollisuuden osallistua suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin sekä vaikuttaa heitä koskeviin asioihin. Nuorisotilalle on tarkoitus maalata isoja vanerisia taideteoksia porraskäytävään sekä tehdä rauhallinen tila.

Opinnäytetyöni päätavoitteina ovat nuorten osallistuminen ja nuorisotilan viihtyvyyden parantaminen. Opinnäytetyöprosessin aikana tarjotaan nuorille vaikuttamismahdollisuuksia, osallisuuden kokemuksia, vastuuta sekä kokonaisvaltaista tukea hyvinvoinnissa. Pyritään nuorten aktivoitumiseen ja hyväksyvään ilmapiiriin. Lisäksi pyritään saamaan tilalle toiminnan kautta uusia kävijöitä.

7 YHTEISTYÖKUMPPANI, TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA KOHDERYHMÄ

Jyväskylän kaupungin nuorisopalvelut kuuluvat Jyväskylän sivistyslautakunnan alaisuuteen. Nuorisopalvelut sisältävät mm. aluenuorisotyön ja tilat, avustukset, bänditilat, etsivän nuorisotyön, katupäivystys Synkkiksen, Vanhempain Olkkarit, osallisuuskasvatusta, sosiaalista vahvistamista, leiritoimintaa, tieto- ja neuvontapalveluita. (Jyväskylän kaupunki i.a.a.) Palokan nuorisotila kuuluu aluenuorisotyöhön ja tiloihin (Jyväskylän kaupunki Nuorisopalvelut i.a.).

Kehittämishankkeen yhteistyökumppanina toimii Jyväskylän kaupungin nuorisopalvelut ja yhteyshenkilönä sekä lähimpänä työparina Tuija Tapio. Tuija on pitkän linjan työntekijä ja hän on tehnyt töitä monia vuosia Palokan Nuorkkarilla. Yhteistyö on sujunut hyvin, luontevasti ja tasapainoisesti alusta saakka. Yhteistyön luontevuutta varmasti auttoi, että tunsin ennestään jo Tuijan työni kautta ja kumpikin teemme töitä nuorten parissa. Lisäksi välillämme vallitsee arvostus toisen ammattitaitoa kohtaan ja koemme tekevämme töitä yhteisten nuorten hyväksi. Kehittämistyö vahvistaa yhteistyötämme ja auttaa jatkossa, kun palaan töihin.

Opinnäytetyöprosessin aikana Tuija on hoitanut maalausten lupa- ja aikatauluasiat sekä ollut kaupungin nuorisopalvelujen työntekijöihin yhteydessä. Minä puolestani olen pitänyt yhteyttä kehittämistyön osallistujiin ja mainostanut hankettamme. Kaupungin nuorisopalvelut maksavat pohjamaalausten kustannukset. Nuoret saivat anottua nuorisovaltuustolta rahat graffitimaaleihin. Vanereita löytyi kaupungin varastoista.

Palokka sijaitsee Jyväskylän pohjoisella alueella, reilu 5 km Jyväskylän keskustasta. Palokan väkiluku on noin 14 000, ja sen väestö kasvaa noin 300 asukkaalla vuodessa (Jyväskylän kaupunki i.a.b.). Palokka-Puuppola alueen 13–15-vuotiaiden määrä

vuonna 2013 oli 608 nuorta, kun se koko Jyväskylässä oli 3816 nuorta. Palokkalaisten nuorten (13–15-vuotiaiden) määrä oli siis noin 4,3 % koko Palokan väestöstä. Palokkalaisten nuorten määrä Jyväskylän nuorista oli taas noin 16 %. (Jyväskylän kaupungin väestöarvio i.a.) Jyväskyläläisten nuorten määrä koko Jyväskylän väestöstä oli noin 2,8 % (Jyväskylä pähkinänkuoressa i.a.).

Kehittämistyöni toimintaympäristönä ja fyysisenä toteutuspaikkana toimii Palokan Nuorkkari. Palokan nuorisotila on sijainnut nykyisellä paikallaan noin neljä vuotta. Vanha nuorisotila purettiin sisäilmaongelmien vuoksi, ja nuorisotila on vaihtanut paikkaansa useamman kerran. Nuorisotila sijaitsee keskeisellä paikalla, ja tilaa hyödynnetään aamupäivisin järjestöjen toimesta. Tila on auki maanantaisin klo 8–16, tiistaisin ja keskiviikkoisin klo 12–20, torstaisin klo 8–20. Keskiviikkoisin ja torstaisin tilalla on 5–6-luokkalaisten iltapäivä klo 14–16 ja nuorten ilta klo 16–20. Lisäksi perjantaisin on nuorten ilta joka toinen perjantai klo 17–22 ja joka toinen Lions clubin pitämänä klo 17–20. (Jyväskylän kaupunki Nuorisopalvelut i.a.)

Palokan Nuorkkarilla nuoret voivat viettää vapaa-aikaansa pelaillen mm. pingistä, ilmakiekkoa tai biljardia. Tilalla on mahdollista myös laulaa karaokea tai katsoa televisiota. Lisäksi tilalla on soittimia ja musiikkihuone, jossa voi soittaa tilan ollessa auki. (Jyväskylän kaupunki Nuorisopalvelut i.a.) Kolme yläasteikäistä tyttöä kirjoitti Palokan joululehteen pienen jutun Nuorkkarista. Jutussa tytöt mainitsevat, että Nuorkkari on turvallisin ja lämminhenkisin nuorten hengailupaikka. He kirjoittavat myös, kuinka heillä oli aluksi ennakkoluuloja paikasta. Tutustuttuaan tilaan he kokivat sen mahtavaksi ja valvojat mukaviksi. Tytöt kirjoittavat, että Nuorkkarilla voi olla kavereiden kanssa tekemässä mielipuuhaan, varsinkin jos ei halua olla ulkona sateessa tai notkua K-kaupan kulmilla. (Pitkänen, Viinikainen & Mäkinen 2014, 8.)

Kehittämishankkeeni ja Palokan Nuorkkarin kohderyhmänä ovat nuoret. Toiminnassa ja tilastoissa nuorisotilan kävijät on jaettu alle 13-vuotiaisiin, 13–19-vuotiaisiin ja yli 19-vuotiaisiin. Alle 13-vuotiaita nuoria on listattu 46 (n. 18 %), ja heistä 7 (n. 15 %) on tyttöjä. 20 alle 13-vuotiasta poikaa kävi joulukuussa tilalla 1–3

iltapäivänä. 13–19-vuotiaita nuoria on listalla jopa 200 (n. 76 %), ja heistä 52 (n. 26 %) on tyttöjä. Joulukuussa tilalla kävi 80 13–19-vuotiasta nuorta, joista 15 oli tyttöjä. 5–10 kertaa kävi 47 nuorta, joista 10 oli tyttöjä. 33 nuorta kävi 1–4 kertaa tilalla. 120 13–19-vuotiasta listalla olleista ei käynyt lainkaan joulukuun aikana. Yli 19-vuotiaita on listattu 16 (n. 6 %), ja heistä 2 (12,5 %) on tyttöjä. Yli 19-vuotiasta 3 kävi Nuorkkarilla 6–9 kertaa ja 4 kävi 2–3 kertaa joulukuun aikana. 9 yli 19-vuotiasta ei käynyt tilalla joulukuussa lainkaan. Joulukuun aikana Nuorkkarilla olisi voinut käydä 11 iltana. (Jyväskylän kaupunki 2014.)

Nuorisotilan joulukuun tilastoja tarkastellessa voi tehdä karkean arvion kävijöistä. Näyttäisi siltä, että kaiken kaikkiaan listalla on 262 nuoren nimet. Näistä nuorista 201 on poikia (n. 77 %) ja 61 tyttöjä. 155 (n. 59 %) nuorta ei käynyt lainkaan joulukuun aikana tilalla. Nimelistalla saattaa olla vanhojen nuorten nimiä. Nuoret ovat lopettaneet käyntinsä jo aiemmin tai muuttaneet pois Palokasta. Saattaa olla myös, että jotkut ovat aloittaneet käyntinsä syksyn aikana, mutta käynnit ovat myöhemmin jääneet vähemmälle. 57 (n. 22 %) nuorta käy tilalla satunnaisen säännöllisesti (1–4 kertaa/kk), sen mukaan, miten muilta harrastuksiltaan kerkeävät. Aktiivisia vakiokävijöitä (5–10 krt/kk) on 50 (n. 19 %), ja heistä siis 10 on tyttöjä (20 %). (Jyväskylän kaupunki 2014.)

Suurin osa tilalla käyvistä nuorista on siis poikia. Kävijöitä on yleensä noin 20–30 nuorta/ilta. Tosin keväämmällä väkeä on käynyt vähemmän. Keväämmällä nuoriso kokoontuu enemmän ulkona. Osa vakiokävijöistä on jo yläkoulun käyneitä nuoria, osa 7–8-luokkalaisia uudempia tulokkaita. Nuoret pelaavat, hengailevat, juovat kahvia ja katsovat Salattuja elämiä. Joskus tytöt somistavat kynsiään tai loomailevat.

Aiemmin opinnäytetyön teoriapohjassa mainitaan, kuinka Gretschel (2007, 194–200) luokittelee nuorisotalolla käyvät nuoret ottamansa roolin perusteella asteikolla piipahtajista sitoutuneisiin toimijoihin. Palokan Nuorkkarilla on 57 piipahtajaa, jotka käyvät satunnaisen säännöllisesti, mutta eivät välttämättä osallistu talon tarjoamiin toimintoihin. Gretschelin luokituksessa toisella askelmalla on vakiokävijä,

Nuorkkarilla vakiokävijöitä 50. He ovat yhteisön jäseniä ja käyttävät talon valmiita palveluita. Gretchelin luokituksessa kolmannella askelmalla ovat osallistujat, jotka osallistuvat talon yhteiseen toimintaan ja neljännellä askelmalla sijaitsee toimijat, jotka toimivat nuorisotalon yhteisten asioiden eteen.

Kehittämishankkeessa taidekilpailuun osallistui vain 3 poikaa. Taidekilpailun äänestyksessä sen sijaan oli annettu 95 ääntä. Tästä voi tehdä johtopäätöksen, että Nuorkkarilla on eritasoisia osallistujia. Vakiokävijät osallistuvat riittävän matalan kynnyksen toimintaan, mutta tavoitteellisia osallistujia ja toimijoita on vain muutamia.

8 POLKU TAIDEKILPAILUSTA JULKISTAMISJUHLIIN

8.1 Taustaa ja työskentelyprosessin suunnittelua

Jyväskylän kaupungin nuorisopalveluilla on tilatyöryhmä, jonka tarkoituksena on miettiä nuorisotiloja Jyväskylän alueella. Palokassa nuorisotyöntekijät tekivät kartoituksen nuorilta, jossa nuoret saivat ideoida millainen on hyvä nuorisotila. Kartoitusta tehdessä havaittiin, että nuorilta ei oikein tule oma-aloitteisesti kehittämisideoita. Nuorten kanssa on noussut puheeksi nuorisotilan porraskäytävän maalaus sekä rauhallinen tila.

Muunto-opiskelijana koin, että opinnäytetyö oli saatava nopeasti alkuun, otin 14.8.2014 yhteyttä Palokan Nuorkkarin työntekijään Tuija Tapioon. 15.8. pidimme ensimmäisen suunnittelupalaverin, jossa Tuijan ja minun lisäksi oli silloinen Nuorkkarin työntekijä Tarja Turunen. Yhdessä ideoiden, työelämän edustajien ajatuksesta päädyimme opinnäytetyöni aiheeseen. Siihen vaikutti edellä mainittu tilatyöryhmä, jonka avulla nuorisotiloja halutaan kehittää. Lisäksi aiheeseen vaikuttivat Nuorkkarin nuoret, joista osa on käynyt Nuorkkarilla jo vuosia. Työntekijät kokivat, että olisi hyvä yrittää saada uusia, nuorempia kävijöitä tilalle, mutta myös aktivoida sekä osallistaa nykyisiä nuoria. Jyväskylän kaupungin opetusjohtaja Eino Leisimo myönsi 9.9.2014 luvan sähköpostitse opinnäytetyöhöni yhteistyössä kaupungin nuorisopalvelujen kanssa Palokan nuorisotilalla. Syyskuussa jatkoin aiheen työstämistä mind mapilla ja tiedonhankintasuunnitelmalla.

2.10. Pidimme Tuija Tapion kanssa (Tarja Turunen oli siirtynyt toiselle nuorisotilalle töihin) suunnittelupalaverin, jossa tarkensimme kehittämistyön tavoitteita, prosessin kulkua ja aikataulua. Valitsimme kehittämistyön menetelmiksi nuorten osallistamisen ja vaneritaideteosten luonnosten suunnittelemisen, äänestyksen, taideteosten maalaamisen porraskäytävään sekä arvioinnin kehittämistyöstä. Lisäksi oli tarkoitus suunnitella ja sisustaa rauhallinen tila vapautuvaan toimistotilaan. Ajatuksena oli,

että nuoret saavat mahdollisuuden itse osallistua suunnitteluun, äänestämiseen, toteutukseen ja arviointiin sekä pääsevät näin vaikuttamaan itseään koskeviin asioihin sekä aktivoituvat elämässään. Kehittämistyössä on piirteitä myös sosiaalipedagogisista keinoista ja sosiaalisesta vahvistamisesta, jotka edistävät nuorten hyvinvointia sekä sosiokulttuurisesta innostamisesta, joka pyrkii sitouttamaan ihmisiä yhteisöihin ja kehittämään heidän persoonallisia arvojaan (Mehtonen 2011, 13–21; Kurki 2006, 154–157). Lisäksi kulttuurisella toiminnalla kuten taiteilla tavoitellaan ihmisen hyvinvointia. Nuoruudessa taide voi olla tärkeä keino oman elämän merkityksen löytymisessä. (Mönttinen 2011, 1–2.) Teoriatausta tuki menetelmiemme valintaa.

Päätimme Tuijan kanssa pitää toiminnalliset illat Nuorkkarilla: 23.10. hankkeen esittelyn merkeissä ja 20.11. äänestystuloksen julkistamisiltana. Suunnittelimme aluksi, että luonnoksia saa äänestää 20.11.2014 asti. Eniten ääniä saaneet luonnokset maalattaisiin vaneritaideteoksiksi. Suunnittelimme huhti- toukokuulle 2015 porrasikäytävän pohjamaalausta, jonka jälkeen voisi maalata taideteokset. Lisäksi suunnittelimme mainostamista kunnan, seurakunnan ja koulun kanssa yhteistyössä. Sovimme pitävämme 7.1.2015 palaverin, jossa mietimme kuinka etenemme kehittämissankkeessa. Samassa palaverissa päätäisimme kevään päivämäärät, milloin käytännössä maalataan ja toimitaan.

Syksyn aikana koulussa pidetyt tunnit auttoivat hahmottamaan, mistä lähteä liikkeelle opinnäytetyössä ja miten prosessi etenee pääpiirteissään. Luettuani Kohti tutkivaa ammattikäytäntöä olin valmiimpi aloittamaan työskentelyn. Aloitin tavoitteiden ja opinnäytetyön tarkoituksen miettimisellä sekä käsitteiden määrittelyllä. Etsin tietoa, tutustuin ja perehdyin alan kirjallisuuteen sekä teoriaan, aiempiin tutkimustuloksiin ja osallisuushankkeisiin. Teoriaa luettuani innostuin entistä enemmän opinnäytetyöni aiheesta ja mahdollisuudesta vaikuttaa nuorten hyvinvointiin. Laajensin käsitteitä ja tutkimustietoa tietoperustaksi syyslukukauden ajan. Tutkimussuunnitelmaseminaarista sain rakentavaa palautetta ja hyviä ideoita opinnäytetyön muokkaamiseen.

8.2 Taidekilpailusta julkistamisjuhliin

8.2.1 Taidekilpailu

Aloitimme toiminnalliset illat kaupungin nuorisotyöntekijän Tuija Tapion kanssa esittelemällä hankkeen nuorille Palokan nuorisotilalla 23.10.2014. Paikalla oli noin 30 nuorta. Nuoret kutsuttiin koolle kuuntelemaan kehittämistyöstä ja taidekilpailusta. Taidekilpailu nimenä oli Nuorkkarin työntekijöiden ideoima. Innostimme nuoria osallistumaan, vaikuttamaan ja tekemään luonnoksia taideteoksista yhteiseksi hyväksi. Esittelimme myös tiedotteen, jonka nuoret voisivat viedä perheilleen tiedoksi opinnäytetyöstäni (liite 1). Nuoret eivät innostuneet toivomallamme tavalla tai ainakaan näyttäneet sitä, mutta kuuntelivat kyllä kiltisti. Tuija kommentoi, että vanhojen nuorten porukka vaikutti omalla esimerkillään siihen, että Nuorkkarin väki ei innostunut suuresti. Tuija lupasi yrittää innostaa nuoria lisää.

Nuorten kautta tieto siirtyi taidekilpailusta eteenpäin. Kaupungin nuorisotyön harjoittelijat tekivät Nuorkkarille mainokset taidekilpailusta. Minä tein mainoksen (liite 2), jonka avulla taidekilpailua mainostettiin Nuorkkarin ja Palokan alueeurakunnan facebook-sivuilla. Lisäksi 27.10. Palokan ja Mankolan yläkoulut alkoivat mainostaa taidekilpailua tekemälläni mainoksella tv-ruuduissa. Otimme Tuijan kanssa myös yhteyttä Palokan yläkoulun kuvaamataidon opettajaan ja pyysimme, että hän mainostaisi ja tiedottaisi kilpailusta. Lisäsin vielä myöhemmin mainostukseen houkuttimeksi leffalippujen arvonnin taidekilpailuun osallistuneiden kesken. Siirsimme Tuijan kanssa luonnosten palautuspäivämäärää alkuperäisestä, marraskuun 20. päivästä toimintakauden viimeiseen iltaan, joulukuun 17. päivään. Mainostuksen lisäämisellä, laajentamisella, palkinnon lisäämisellä ja luonnosten palautusaikaa pidentämällä toivoimme saavamme enemmän osallistujia.

Kolme poikaa osallistui taidekilpailuun. Yksi luonnos tuli heti ensimmäisenä iltana. Yksi kiinnostunut osallistuja tuli erikseen juttelemaan kanssamme kehittämistyöstä.

Hän teki yhdeksän luonnosta. Juuri ennen äänestysiltaa 20.11. tuli viimeinen luonnos.

Äänestyspäivänä 20.11. valmistelimme Tuijan kanssa Nuorkkarille seinän, johon kiinnitimme 11 luonnosta ja numeroimme ne. Luonnosten yllä luki, että taidekilpailuun voi osallistua vuoden loppuun saakka. Luonnosten vieressä oli äänestyslista numeroineen. Kiersimme huoneet Nuorkkarilla ja tiedotimme taidekilpailusta ja sen tarkoituksesta sekä annoimme ohjeen, että kukin voi äänestää omasta mielestään parasta luonnosta. Nuoret olivat selvästi kiinnostuneita luonnoksista, he ihastelivat luonnoksia ja juttelivat niistä keskenään. Nuoret selvästi halusivat vaikuttaa ja osallistuivat hyvin äänestämällä. Äänestäneet saivat ilmaiset kahvit, kahvi maksaa normaalisti 0,20 €

Luonnoksia ei tullut enempää. 17.12.2014 vuoden viimeisenä iltana Nuorkkarilla julkistimme äänestyksen tuloksen. Kaiken kaikkiaan oli annettu 95 ääntä (rastia). Luonnos numero 4 sai eniten ääniä (26), ja luonnos numero 7 sai toiseksi eniten ääniä (17). Kerroimme Tuijan kanssa nuorille kevään maalauksista, arvioinnista ja julkistamisjuhlista, jotka pidämme taideteosten valmistuttua. Eniten ääniä saaneet työt olivat saman pojan tekemiä. Hän ja toinen osallistuja maalasivat graffitit toukokuussa. Kolmannelle luonnoksen tehneelle tarjottiin mahdollisuutta tehdä taideteos Nuorkkarin sisälle, seinälle tai porraskäytävään. Hän ei kuitenkaan halunnut maalata. Jokainen osallistuja sai leffalipun palkinnoksi.

8.2.2 Palavereja ja huippukokous

7.1.2015 pidimme Tuijan kanssa suunnittelupalaverin. Sain kopiot joulukuun tilastoja varten tehdyistä nimilistoista. Päätimme jättää rauhallisen tilan kehittämisen oppinäytetyöstäni pois aikataulullisista syistä. Toimistotila, johon oli tarkoitus rauhallista tilaa suunnitella, oli ainakin vielä kesän yli käytössä. Emme olisi ehtineet

suunnitella, toteuttaa ja arvioida rauhallista tilaa. Lisäksi olisin tarvinnut aikaa raportoimiseen. Tuija esitteli nuorisovaltuuston raha-anomuksen, jolla voisi hakea rahaa nuorten suunnittelemiin ja toteuttamiin hankkeisiin. Päätimme Tuijan kanssa, että yritämme hakea rahaa materiaaleihin, vanerilevyihin ja graffitimaaleihin. Porraskäytävän seinät oli tarkoitus pohjamaalata huhti- toukokuussa, jonka jälkeen graffitit voitaisiin maalata. Minä otin hankkeeseen osallistuviin nuoriin maalajiin yhteyttä ja sovimme yhteisen ajan, jolloin tutustumme raha-hakemukseen. Tuija piti yhteyttä kaupungin pohjamaalajiin. Lisäksi sovimme, että graffitit maalattaisiin viikolla 21 ja julkistamisjuhlat sekä arviointi toteutettaisiin toukokuun viimeisellä viikolla.

Nuoret maalajaajat tulivat 20.1. Nuorkkarille. Katselimme paikat ja vanhat materiaalit, kävimme aikataulua läpi, suunnittelimme maalausprosessia ja materiaalien hankkimista sekä perehdyimme nuorisovaltuuston raha-anomukseen. Luonnoksia eniten tehnyt nuori lupasi toimia yhdyshenkilönä ja kirjoittaa hakemuksen. Nuoret graffitimaalajaajat lupasivat yhdessä mennä esittelemään hankkeen nuorisovaltuuston huippukokoukseen 17.2. Sovimme Tuijan ja nuorten kanssa, että porraskäytävään voisi maalata neljä graffitityötä. Kaksi äänestyksessä eniten ääniä saanutta luonnosta tulisi näkyä maalauksissa, ne olivat anka-aiheisia. Illasta jäi hyvä mieli, asiat tuntuivat etenevän ja osallistuvat nuoret ottivat vastuuta yhteisistä asioista.

17.2.2015 pidettiin nuorisovaltuuston huippukokous Veturitalleilla. Päivän avasi kaupunginjohtaja Timo Koivisto. Kokouksessa esiteltiin 24 eri hanketta, jotka olivat hakeneet rahaa. 18 eri hankkeen esittelijää pääsivät lavalle esittelemään lyhyesti oman hankkeensa, jonka jälkeen nuorisovaltuusto ja yleisö saivat kysellä hankkeesta. Nuorisovaltuustolla oli 17 000 € jaettavanaan nuorten suunnittelemiin ja toteuttamiin hankkeisiin. Nuorisovaltuusto korosti, että hakijoiden tuli olla alle 20 -vuotiaita, hakemusten tuli olla määräaikaan perillä ja, että talousarviot oli pilkulleen tarkasti laskettuja.

Nuorisovaltuuston hallitus oli tehnyt esityksen huippukokoukseen, joka käytiin hankkeelta läpi. Nuorisovaltuuston edustajat saivat esittää vastaesityksen halli-

tuksen esitystä vastaan ja jos sitä kannatettiin, niin äänestettiin hallituksen esityksen ja uuden esityksen välillä. Osalle hankkeista ei myönnetty yhtään rahaa, osa hankkeista sai osan anomastaan ja osa sai koko summan mitä olivat anoneet. Osa hankkeista herätti paljon kommentteja ja kysymyksiä ennen kuin päätös saatiin aikaan.

Palokan nuorisotilan hankkeelle myönnettiin anomuksen mukaisesti 427,50 € spraymaaleihin. Nuorisovaltuuston esittämä rahan jako meni Jyväskylän kaupunginvaltuustolle päätettäväksi. Huippukokouksessa oli esittelijöitä myös Palokan alueen kahdesta yläkoulusta. Näin saimme tietoa eteenpäin hankkeestamme myös huippukokouksen kautta. Raha-hakemuksesta oli jäänyt vanerikustannukset pois. Nuoret esittelivät hankkeen tosi hyvin, ja hankkeesta saatiin hyvää palautetta.

21.4. pidimme palaverin Tuija Tapion kanssa. Muokkasimme aikatauluja viikkoa aikaisemmaksi, koska Nuorkkarin toiminta loppui aiemmin toukokuussa. Näin julkistamisjuhlat tulivat luontevammalle paikalle kauden päätösillaksi. Lisäksi mietimme Tuijan kanssa mitä vielä piti tehdä ennen maalauspäivää ja julkistamisjuhlia. Tuija otti yhteyttä pohjamaalaajiin ja minä lähetin mainoksen (liite 3) kouluihin sekä tiedotin ja kutsuin paikallislehteä julkistamisjuhliimme. Pian tämän palaverin jälkeen selvisi, että pohjamaalaus viivästyy kesäkuun toiselle viikolle. Päätimme Tuijan kanssa pitää julkistamisjuhlat Nuorkkarilla sisätiloissa. Lisäksi selvisi, että Palokka-lehdestä ei valitettavasti ehditty tulla tekemään juttua kehittämishankkeesta tai julkistamisjuhlista.

8.2.3 Maalaus ja julkistamisjuhlat

Sunnuntaina 17.5.2015 nuoret taiteilijat tulivat Nuorkkarille maalaamaan taideteoksia. Nuoret itse toivoivat sunnuntaita maalauspäiväksi. He olivat käyneet ostamassa jo aiemmin viikolla spraymaalit ja toimittaneet ne Nuorkkarille. Myös isohkot vaneerit oli tuotu kaupungin työntekijöiden toimesta Nuorkkarille kaupungin varastoista. Nuoret maalasivat sujuvasti ja hienosti graffititöitä. Kumpikin nuori maalasi kaksi maalausta. Yhteen työhön maalattiin ankka, koska se oli voittanut taidekilpailussa. Muutoin työt saivat inspiraatiota luonnoksista. Graffityöt onnistuivat hyvin, ne olivat upeita. Nuoret selvästi nauttivat maalaamisesta. Maalaukset kannettiin varastoon odottamaan julkistamisjuhlia ja pojat arvioivat kehittämishanketta arviointikyselyn avulla.

Keskiviikkona 20.5. pidettiin julkistamisjuhlat nuorisotilalla. Kävin aamulla antamassa Palokan koulun keskusradiosta illan parhaan menovinkin oppilaille. Julkistamisjuhlien mainos oli pyörinyt vapusta eteenpäin Palokan ja Mankolan yläkoulujen tv-ruuduissa. Lisäksi olin mainostanut julistamisjuhlia Palokan Nuorkkarin ja Palokan alue seurakunnan nuorisotyön facebook-sivuilla.

Asettelimme Tuijan kanssa graffityöt hienosti esille Nuorkkarille arvioitavaksi. Minä nostin arviointikyselyt ja lakut pöydälle ja Tuija keitti kahvit. Olin luvannut arvioinnin tehneille ilmaiset kahvit ja lakut. Tuija kertoi, että Nuorkkarin väki viihtyi keväällä hyvin pihoilakin, illat olivat olleet hiljaisia, ehkä vain noin kymmenkunta kävijää illassa. Tämäkin ilta oli alkuun hiljainen, vakiokävijöitä tuli paikalle. Tytöt ja jotkut pojista täyttivät mielellään arviointikyselyn ja ihastelivat maalauksia. Joitakin poikia piti vähän enemmän houkutella arvioimaan. Muutama poika täytti kyselyn, kun työntekijä kyseli ja kirjoitti vastaukset heidän puolestaan. Kaksi poikaa ja yksi tyttö eivät suostuneet vastaamaan kyselyyn houkutteluista huolimatta. Loppuillasta tuli vielä poikaporukka, joista kaikkien poikien nimiä ei ollut nimelistassa, saimme siis uusiakin kävijöitä tilalle.

Kaiken kaikkiaan saimme 28 nuorta vastaamaan arviointikyselyyn. Lisäksi 5 työelämän edustajaa arvioi saman kyselyn avulla kehittämishanketta. Työelämän edustajista kolme oli työntekijöitä ja kaksi harjoittelijoita. Nuorista arvioijista 22 oli poikaa ja 5 tyttöä. Yhdessä kyselyssä oli rasti sekä tytön että pojan kohdalla. Lisäsin silti tämänkin arvioinnin vastaukset mukaan kyselyn koosteeseen. Kyselyyn vastajista noin 80 % oli poikia ja noin 20 % tyttöjä. Pojista alle 18-vuotiaita oli 12 arvioijaa ja 11 oli yli 18-vuotiaita. Tytöistä alle 18-vuotiaita oli 3 arvioijaa ja 2 yli 18-vuotiasta. Arviointikyselyyn vastanneet olivat 13–22-vuotiaita.

9 ARVIOINTIA

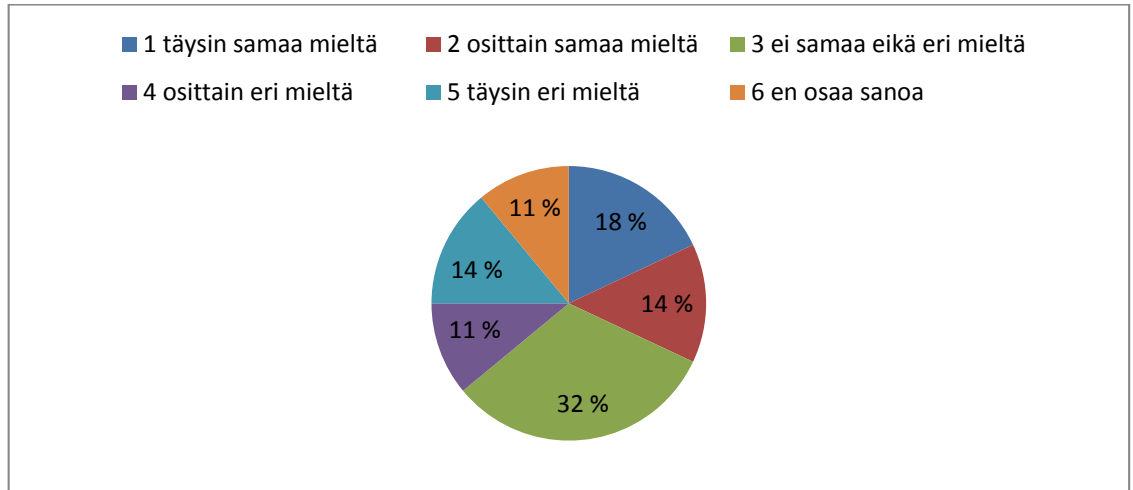
Toiminnallisessa ja käytännönläheisessä opinnäytetyössä keskeistä on järjestetty toiminta ja sen tulokset (Tarkoma & Vuorijärvi 2010, 374). Seurasin, havainnoin ja arvioin kehittämishanketta itse mukana olemalla ja toimimalla yhdessä työelämän edustajien sekä nuorten kanssa. Lisäksi hankkeen toimintaa ja sen etenemistä arvioitiin sekä refleктоitiin yhdessä kaupungin nuorisotyöntekijän kanssa koko prosessin ajan. Arviointia tapahtui välipalaverissa ja tapahtumailtoina sekä sähköpostiviestittelyn avulla. Pidimme myös erillisen arviointipalaverin Tuija Tapion kanssa julkistamisjuhlien jälkeen. Itse seurasin, arvioin ja refleктоin hanketta myös opinnäytetyöpäiväkirjan avulla. Kirjasin kokemuksia ja havaintoja koko opinnäytetyöni prosessin ajan päiväkirjaani. Lisäksi nuorille ja työntekijöille toteutettiin arviointi ja palautteen anto mahdollisuus hankkeesta kyselyn muodossa (liite 4). Opinnäytetyöprosessissa käytettiin sisäistä ja jatkuvaa arviointia.

9.1 Nuorten arviointi

Kyselyyn vastasi 28 nuorta, heistä poikia oli 22 tai 23 ja 5 tai 6 tyttöä. Vastanneet olivat 13–22-vuotiaita. Kyselyssä oli ensin 11 väittämää, joihin pystyi vastaamaan rastittamalla omasta mielestään sopivimman vaihtoehdon: täysin samaa mieltä, osittain samaa mieltä, ei samaa eikä eri mieltä, osittain eri mieltä, täysin eri mieltä tai en osaa sanoa. Väittämien jälkeen oli avoimia kysymyksiä.

Viihdyn Nuorkkarilla väittämään vastasi 18 nuorta täysin samaa mieltä, 7 osittain samaa mieltä, 1 ei samaa eikä erimieltä, 1 osittain eri mieltä ja 1 ei osannut sanoa. Kaipaam Nuorkkarille lisää tekemistä, johon osallistua väittämästä 2 nuorta oli täysin samaa mieltä, 4 osittain samaa mieltä, 15 ei samaa eikä eri mieltä, 2 osittain eri mieltä, 2 täysin eri mieltä ja 3 ei osannut sanoa.

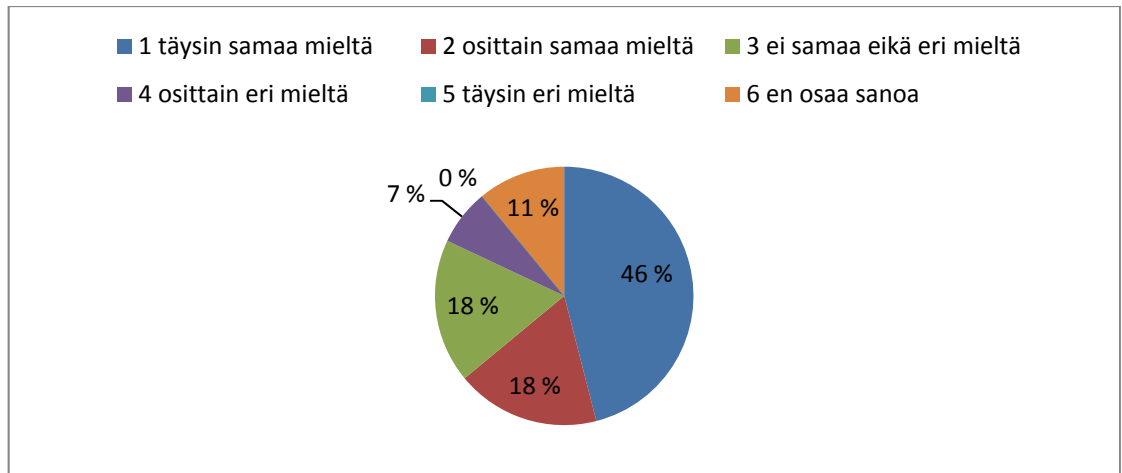
Alla oleva kuvio esittelee prosenttilukuina nuorten halun vaikuttaa Nuorisotilan toimintaan. 5 nuorta oli täysin samaa mieltä, 4 osittain samaa mieltä, 9 ei samaa eikä eri mieltä, 3 osittain eri mieltä, 4 täysin eri mieltä ja 3 ei osannut sanoa.

KUVIO 1. Nuorkkarin nuorten halu vaikuttaa Nuorisotilan toimintaan prosentteina

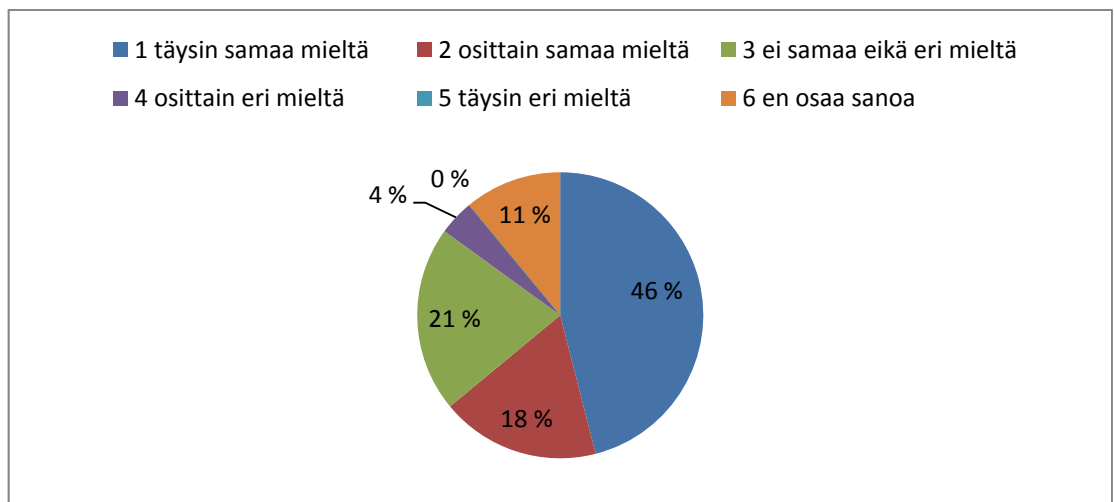
Seuraavat kolme väittämää tarkastelivat kehittämistyöhön osallistumisesta. Osallistumisesta luonnosten suunnitteluun 3 nuorta oli täysin samaa mieltä, 4 ei samaa eikä eri mieltä, 3 osittain eri mieltä, 13 täysin eri mieltä ja 5 ei osannut sanoa. Äänestämällä osallistumisesta 9 nuorta oli täysin samaa mieltä, 2 osittain samaa mieltä, 4 ei samaa eikä eri mieltä, 9 täysin eri mieltä ja 4 ei osannut sanoa. Osallistumisesta maalaamalla 3 nuorta oli täysin samaa mieltä, 1 osittain samaa mieltä, 4 ei samaa eikä eri mieltä, 1 osittain eri mieltä, 15 täysin eri mieltä ja 4 ei osannut sanoa.

Seuraava kuvio ilmaisee prosentteina Nuorkkarin nuorten mielipiteen siitä, oliko kehittämistyö/ taidekilpailu hyvä juttu. 13 nuorta oli täysin samaa mieltä väittämästä, 5 osittain samaa mieltä, 5 ei samaa eikä eri mieltä, 2 osittain eri mieltä ja 3 ei osannut sanoa.

KUVIO 2. Nuorkkarin nuorten mielestä kehittämistyö/ taidekilpailu oli hyvä juttu prosentteina

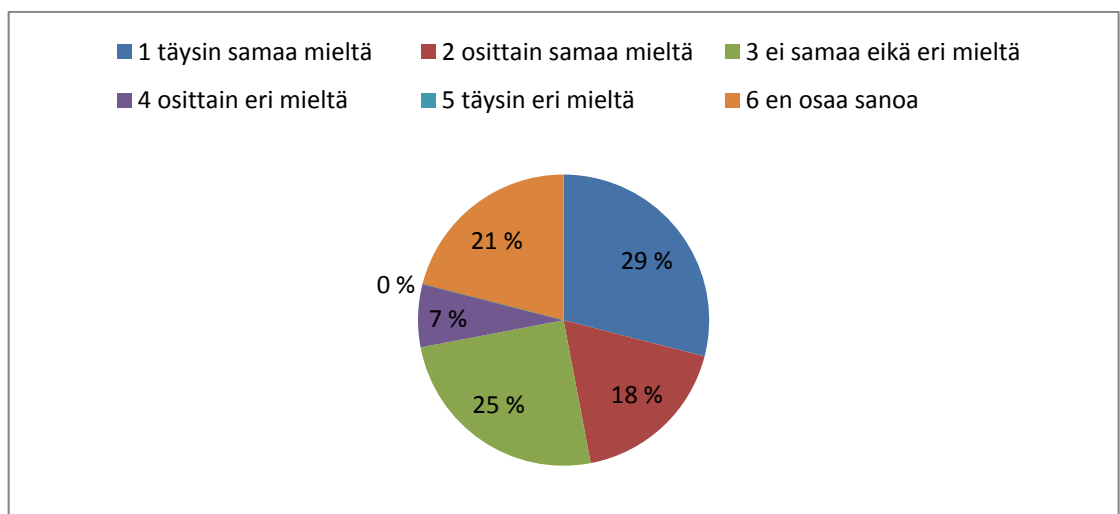
Alla oleva kuvio kertoo prosentteina Nuorkkarin nuorten mielipiteen siitä, että kehittämistyön/ taidekilpailun lopputulos oli onnistunut. 13 nuorta oli täysin samaa mieltä väittämästä, 5 osittain samaa mieltä, 6 ei samaa eikä eri mieltä, 1 osittain eri mieltä ja 3 ei osannut sanoa.

KUVIO 3. Nuorkkarin nuorten mielestä kehittämistyön/ taidekilpailun lopputulos oli onnistunut prosentteina

Olen tyytyväinen Nuorkkarilla tapahtuvaan porraskäytävän muutokseen väittämään vastasi 12 nuorta täysin samaa mieltä, 3 osittain samaa mieltä, 6 ei samaa eikä eri mieltä, 2 osittain eri mieltä ja 5 ei osannut sanoa.

Alla olevasta kuviosta selviää Nuorkkarin nuorten mielipide prosentteina Nuorkkarin viihtyvyyden parantumisesta kehittämistyön/ taidekilpailun johdosta. 8 nuorta oli täysin samaa mieltä väittämän kanssa, 5 osittain samaa mieltä, 7 ei samaa eikä eri mieltä, 2 osittain eri mieltä ja 6 nuorta ei osannut sanoa paraneeko viihtyvyys.

KUVIO 4. Nuorten mielipide prosentteina Nuorkkarin viihtyvyyden parantumisesta kehittämistyön/ taidekilpailun johdosta

Viimeiseen väittämään porraskäytävän taideteoksilla ei tule olemaan vaikutusta viihtyvyyteen vastasi 1 nuori täysin samaa mieltä, 6 osittain samaa mieltä, 6 ei samaa eikä eri mieltä, 4 osittain eri mieltä, 6 täysin eri mieltä ja 5 ei osannut sanoa.

21 nuorta vastasi kysymykseen millaista muutosta Nuorkkarilla on saatu aikaan viimeisen vuoden aikana. 10 nuorta vastasi en tiedä, 2 en osaa sanoa ja 2 nuorta kirjoitti maalauksia. Yksittäisiä vastauksia tuli 7 nuorelta. Muutoksia oli huomattu seuraavissa asioissa: biljardipöytään uudet kankaat, tiivisteliimaa, kahvi parempaa. Lisäksi nuoret vastasivat: rappukäytävästä saatu viihtyisämpi, maalaukset luovat por-

raskäytävästä ja sisääntulosta nuorten näköisen, erilaista tekemistä, kuten uudet biljardipöytä ja tikkataulu sekä en oikein muista.

Toisena avoimena kysymyksenä oli millainen kehittämistyö kokonaisuudessaan oli (luonnosten suunnittelu, luonnosten äänestäminen, taideteosten tekeminen)? 17 nuorta vastasi tähän kysymykseen. 6 nuorta vastasi en tiedä ja 2 kiva. Lisäksi yksittäisiä vastauksia tuli 6 nuorelta: onnistunut, iha jees, j., hyvä, hieno, tosi siisti. Lisäksi vastattiin seuraavilla lauseilla. Hyvä, mutta liiankin harva osallistui ja toteutti. Hyvä ja kiva juttu. Mukava, että nuoria kuunneltiin ja toteutus nuorten näköinen. Onnistunut ja mielipiteitä jakava. Lisäkysymykseen miten se onnistui vastasi 18 nuorta. 13 nuorta vastasi hyvin ja 2 en tiiä. Lisäksi tuli yksittäiset vastaukset: iha jees, j. ja loppujen lopuksi hyvin.

Kolmanteen kysymykseen sai ympyröidä vastaukseksi mieleisen hymiön kuvaamaan kehittämistyön/ taidekilpailun lopputulosta. Kaikki nuoret olivat ympyröineet jonkun hymiön. 13 nuorta oli ympyröinyt huippu, 11 ihan jees, 3 ihan sama/ en osaa sanoa ja 1 yäk.

Lisäksi kyselyssä kysyttiin: Mitä olisi ollut hyvä ottaa huomioon koko kehittämistyöprosessissa (luonnosten tekemisessä, äänestyksessä, taideteosten toteuttamisessa)? 16 nuorta oli vastannut tähän kysymykseen. 7 nuorta oli vastannut en tiedä ja 2 en osaa sanoa. Lisäksi vastattiin seuraavasti. Ei mitään. Kuvat paskan näköisiä. Jaa a. J. Enemmän maalaajia. Ei lisättävää. Mielestäni kaikki otettiin huomioon.

Lopuksi kysyttiin: Mitä muuta haluat sanoa? 12 nuorta oli vastannut tähän kysymykseen. 2 kirjoitti moi. Lisäksi vastattiin seuraavasti. Ei sanottavaa. En mitään. Kiitos kahvista. J. Iltaa. Kahvi on hyvää. Loistava toteutus. Kiitos kivasta käytävästä. Paras nuokkari. Edellisten vastauksien perässä oli hymiö ja sydän. Lisäksi yksi hakaristi oli piirretty vastaukseksi.

Kyselyn tuloksista selviää, että nuoret viihtyvät Nuorkkarilla hyvin. Sen sijaan suurin osa heistä ei ehkä tiedä, kaipaako enemmän tekemistä tai haluaako vaikuttaa nuorisotilan toimintaan. Karkeasti melkein kolmannes haluaa vaikuttaa toimintaan ja neljännes ei. Nuoret rastittivat aika paljon ei samaa eikä eri mieltä sekä jonkin verran en osaa sanoa -lokeroa. Tämä saattaa johtua siitä, että kaikki vastanneet eivät ehkä tienneet tai muistaneet, mistä taidekilpailussa oli kyse tai mitä siinä kokonaisuudessaan tapahtui. Osa nuorista saattoi vastata nopeasti ja ylimalkaisesti kyselyyn. Joku saattoi pilailllakin vastauksillaan, mutta uskon, että suurin osa vastasi omasta mielestään parhaalla tavalla. Osa vastaajista ei ehkä tiedä omaa mielipidettään asi-
aan.

Keskeisinä tuloksina kyselystä selviää, että 64 % piti kehittämistyötä ainakin osittain hyvänä juttuna ja lopputulosta onnistuneena. Yli puolet vastaajista oli tyytyväisiä muutokseen. Lähes puolet vastaajista oli sitä mieltä, että viihtyvyys tulee parantumaan Nuorkkarilla. Lisäksi tärkeä havainto myönteisessä mielessä on se, että näissä edellä mainituissa kohdissa kukaan ei ollut täysin eri mieltä väittämistä. Viimeinen väittäjä sen sijaan jakoi mielipiteitä. Saattaa olla, että väittäjä oli muotoiltu hankalasti.

Olen positiivisesti yllättynyt, että niinkin moni nuorista vastasi avoimiin kysymyksiin. Yli puolet kirjoitti myönteisen vastauksen kehittämistyön onnistumiseen. Lisäksi lopputulos arvioitiin todella myönteisesti hymiöillä. Kehittämistyöstä kirjoitettiin myös paljon myönteisiä yksittäisiä vastauksia. Arvioinnin johtopäätöksenä voin todeta, että pääsääntöisesti arviointi oli tosi hyvää ja myönteistä. Uskon, että nuoret pitivät kehittämistyöstä ja arvostivat sitä kokemuksena.

9.2 Työelämän edustajien arviointi

Viisi työelämän edustajaa vastasi samaan arviointikyselyyn kuin nuoret, työelämän edustajista kolme oli työntekijöitä ja kaksi harjoittelijoita. Vastanneista neljä oli naisia ja yksi mies, vastanneet olivat 20–60 -vuotiaita.

Työelämän edustajista 4 oli täysin samaa mieltä ja 1 osittain samaa mieltä siitä, että viihtyy Nuorkkarilla. Yksi vastannut oli täysin samaa mieltä ja 4 osittain samaa mieltä siitä, että kaipaa enemmän tekemistä, johon voi osallistua. 3 työelämän edustajista oli täysin samaa mieltä siitä, että haluaa vaikuttaa nuorisotilan toimintaan ja 2 vastasi ei samaa eikä eri mieltä.

Osallistuin kehittämistyöhön/ taidekilpailuun suunnittelemalla luonnoksen väittämään 1 vastasi täysin samaa mieltä, 2 ei samaa eikä eri mieltä ja 2 täysin eri mieltä. Osallistuin kehittämistyöhön/ taidekilpailuun äänestämällä 2 vastasi täysin samaa mieltä, 1 ei samaa eikä eri mieltä ja 2 täysin eri mieltä. Osallistuin kehittämistyöhön/ taidekilpailuun maalaamalla 1 vastasi osittain samaa mieltä, 2 ei samaa eikä eri mieltä ja 2 täysin eri mieltä.

Kaikki työelämän edustajat olivat täysin samaa mieltä siitä, että kehittämistyö oli hyvä juttu. Kehittämistyön lopputulos on onnistunut väittämään vastasi 4 täysin samaa mieltä ja 1 osittain samaa mieltä. Kaikki vastanneet olivat täysin samaa mieltä siitä, että ovat tyytyväisiä muutokseen. 4 työelämän edustajaa vastasi täysin samaa mieltä ja 1 osittain samaa mieltä kysyttäessä Nuorkkarin viihtyvyyden parantumisesta. 4 työelämän edustajaa vastasi täysin eri mieltä ja 1 ei samaa eikä eri mieltä väittämään porraskäytävän taideteoksilla ei tule olemaan vaikutusta viihtyvyyteen.

Avoimiin kysymyksiin tuli seuraavanlaisia vastauksia työelämän edustajilta. Mil-laista muutosta Nuorkkarilla on saatu viimeisen vuoden aikana? Viihtyvyyys (yleis-ilme) edistynyt. Taidekilpailu oli suurin muutos. Millainen kehittämistyö kokonai-

suudessaan oli? Kaikki onnistui ja sujui mielestäni sujuvasti. Ihan hyvä. Tosi hyvä projekti. Nuoret saivat itse suunnitella ja äänestää. Miten se onnistui? Hyvin. Onnistui odotusten mukaan. Erittäin hyvin.

Kaikki vastanneet ympyröivät huippu-hymiön. Mitä olisi ollut hyvä ottaa huomioon kehittämistyöprosessissa? Hyvin huomioitu kaikki. Ihan ok meni. Mitä muuta haluat sanoa? Hyvä jatkoa ja kiitos toteutuksesta. Kraffitit tuovat kivan fiiliksen rappukäytävään.

Työelämän edustajien vastaukset olivat hyvin myönteisiä ja yhteneviä. Vastauksiin vaikutti varmasti se, että harjoittelijat olivat olleet Nuorkkarilla vasta vähän aikaa. Lisäksi yksi työntekijä oli enemmän mukana prosessin joka vaiheessa. Työelämän edustajat viihtyvät Nuorkkarilla hyvin, kaipaavat enemmän tekemistä ja haluavat vaikuttaa toimintaan. Yksi työntekijä teki luonnoksen, mutta sitä ei otettu äänestykseen mukaan. Sama työntekijä oli myös mukana, kun nuoret maalasivat graffititöitä.

Keskeistä työelämän edustajien vastauksissa oli se, että kaikkien mielestä kehittäminen oli hyvä juttu ja lopputulos onnistunut. Lisäksi työelämän edustajista kaikki olivat tyytyväisiä muutokseen ja heidän mielestä viihtyvyys tulee parantumaan Nuorkkarilla kehittämistyön johdosta. Kaiken kaikkiaan työelämän edustajat arvioivat kehittämistyön hyvin myönteisesti ja pitivät sitä onnistuneena.

Pidimme Tuija Tapion kanssa vielä oman arviointipalaverin toukokuun lopussa. Tuija kertoi, että oli selvä, että lähdettiin projektiin mukaan ja se oli hyvä kokemus. Hän yritti olla mukana parhaansa mukaan ja asiat ovat edenneet hänen mielestään hyvin. Tuija koki kehittämishankkeen hedelmälliseksi, koska me kumpikin olemme työntekijöitä ja tämä hanke vei eteenpäin yhteistyötämme samalla paikkakunnalla. Tuija arvosti myös julkistamisjuhlia, nuoret täyttivät hyvin kyselyitä ja kiittivät. Kyselyiden täyttämisen ohella päästiin kuulemaan myös nuorten huolia elämässä. Tuija kertoi, että lähes kaikki kevään kävijät olivat jossain vaiheessa iltaa paikalla ja muu-

tamia uudempiakin kävijöitä tuli paikalle. Tuija kokee, että Nuorkkari on toinen koti nuorille, Nuorkkarilla voi kysyä ja keskustella. Hän pitää pysyvyyttä tärkeänä nuoren elämässä, pysyvyys luo turvaa kun taas vaihtuvuus tuo levottomuutta. Lopuksi Tuija sanoi, että yhdessä oli hyvä tehdä.

9.3 Oma arviointi

9.3.1 Tavoitteiden arviointia

Opinnäytetyöni toisena päätavoitteena oli nuorten osallistuminen, ja nuorisotilaa oli tarkoitus kehittää konkreettisesti yhdessä nuorten kanssa. Lisäksi pyrittiin siihen, että nuoret saivat mahdollisuuden osallistua koko kehittämisprosessiin ja pääsivät itse vaikuttamaan heitä koskeviin asioihin. Kehittämissankkeessa nuorille tarjottiin mahdollisuutta päästä konkreettisesti suunnittelemaan luonnoksia taidekilpailuun, vaikuttamaan äänestämällä, maalaamaan taidetta/graffiteja ja arvioimaan kehittämis-työtä sekä muutosta. Näin ollen nuoret pääsivät vaikuttamaan muutoksen tekemiseen ja toteuttamaan nuorisotilan kehittämistä konkreettisesti hankkeen alusta asti. Tältä osin tavoitteet onnistuivat. Tavoitteet olisivat toteutuneet paremmin, jos olisi saatu innostettua nuoria enemmän mukaan luonnoksien suunnitteluun ja maalaamiseen. Sen sijaan äänestys ja arviointi onnistuivat oikein hyvin. Salmian (2012) määrittelemään yhteisöllisyyteen ei kuitenkaan täysin päästy kaikkien Nuorkkarilla kävijöiden kanssa.

Kehittämissankkeessa tavoiteltiin nuorten aktivoitumista ja osallisuuden kokemuksia. Nuoria yritettiin rohkaista vastuun ottamiseen. Kaksi osallistujaa ottikin selvästi enemmän vastuuta ja sai enemmän osallisuuden kokemuksia luonnoksia tekemällä, raha-anomusta täyttämällä, huippukokouksessa esittelemällä hanketta, maalit ostamalla ja maalaamalla. Muu Nuorkkarin väki otti vastuuta, sai osallisuuden ja vaikuttamisen kokemuksia äänestyksen ja arvioinnin kautta. Opinnäytetyöni tarjosi nuorille yhdenlaisen toimintamallin osallisuuden ja vaikuttamisen kokemuksiin sekä mah-

dollisuuden taiteen tekemiseen ja luovaan itseilmaisuun. Julkistamisjuhlat antoivat kokemuksen, että jotain on saatu aikaan yksin ja yhdessä. Kokonaisvaltaista tukemista ja rinnalla kulkemista tapahtui koko opinnäytetyöprosessin ajan. Yhdessä toimimalla luotiin hyväksyvää ilmapiiriä, tekemisen meininkiä ja jotain erilaista sekä aktivoivaa toimintaa Nuorkkarilla. Tavoitteet toteutuivat siis kohtuullisen hyvin tältä osin.

Uusia tulokkaita Nuorkkarille yritettiin houkuttaa taidekilpailun, maalauksen/kätten töiden, leffalippujen, julkistamisjuhlien, ilmaisien kahvien ja lakujen avulla. Toivottiin myös, että uusia tulijoita kiinnostaisi se, että oikeasti pääsisi vaikuttamaan asioihin. Joitakin satunnaisia uusia kävijöitä kävi tapahtumailtoina pyörähtämässä Nuorkkarilla. Julkistamisjuhliin tuli myös joitakin uusia kävijöitä, jotka pelailivat biljardia jonkun aikaa. Tavoitteet toteutuivat osittain uusien tulokkaiden osalta. Enemmänkin uusia kävijöitä olisi ollut toivottavaa saada.

9.3.2 Tuotoksien ja aikataulutusten arviointia

Opinnäytetyöni toisena päätavoitteena oli nuorisotilan viihtyvyyden parantaminen. Nuorten suunnittelemat ja maalaamat taideteokset toteutuivat hienosti ja tarkoituksen mukaisesti Nuorkkarin porraskäytävään ajallaan. Seinään kiinnitetyt maalaukset tekevät aiemmin rumasta ja ankeasta porraskäytävästä huomattavasti viihtyisämmän sekä nuorten näköisen. Konkreettinen lopputulos on kaikkien nähtävillä, ja nyt porraskäytävä luo mukavan tunnelman Nuorkkarille mentäessä. Porraskäytävän taide muistuttaa pitkään, että yhdessä on saatu jotain uutta ja hienoa muutosta aikaiseksi. Tavoitteet toteutuivat tuotoksien osalta hyvin.

Kehittämistyön aikataulutus toteutui aika hyvin taidekilpailun osalta. Vähäisen osallistumisinnon vuoksi muutimme luonnosten palautuspäivämäärää myöhemmäksi, luonnoksia sai palauttaa ja äänestää 17.12.2014 asti. Rauhallisen tilan suunnittelu,

toteutus ja arviointi jäivät aikataulullisista syistä kokonaan pois. Maalaukset ja julkistamisjuhlat siirrettiin viikkoa aikaisemmaksi suunnitellusta, koska Nuorkkarin toiminta loppui toukokuussa aiemmin. Pohjamaalauksen aikataulu ei toteutunut suunnitellusti. Maalajaaporukka pääsi maalaamaan loppujen lopuksi vasta heinäkuussa, vaikka Tuija Tapio oli puhelimessa aiemmin sopinut huhti- ja toukokuun taitteesta. Niinpä julkistamisjuhlissa taideteoksia ihailtiin ja arvioitiin Nuorkkarin sisätiloissa. Onneksi taideteokset olivat isoja, joten niitä oli niinkin helppo arvioida. Opinnäytetyöprosessissa on monta eri osa-aluetta, jotka vaikuttavat työskentelyyn ja sen onnistumiseen. Meikin saimme luovasti miettiä uusia ratkaisuja, kun muutoksia ilmeni aikataulutuksessa.

9.3.3 Tapahtumailtojen ja koko työskentelyprosessin arviointia

Tapahtumaillat 23.10., 20.11. ja 17.12.2014 toteutuivat suunnitellusti. 23.10. hankkeen esittelyilta oli osittain pettymys. Olin itse hyvin innostunut ja kuvittelin, että nuoret innostuisivat myös heti joukolla piirtämään luonnoksia sekä mainostuksen myötä kuvittelin luonnoksia tulevan vielä paljon lisää. Olin itse ehkä tottunut erilaiseen toimimisen ja osallistumisen kulttuuriin omassa työssäni kirkolla, jossa nuoret ovat osittain hyvinkin aktiivisia, innostuvia ja toimivia. Hankkeen esittelyillan jälkeen mieleeni nousi monia kysymyksiä, joista kirjoitan lisää pohdinnassa.

Yksi ainoa luonnos tuli sinä iltana. Kirjoitin kehittämissuunnitelmaan kehittämissuunnitelman mahdollisiksi riskeiksi nuorten innostumisen, osallistumisen ja sen, ettei taide kiinnosta kaikkia. Näiden osalta kehittämistyön tavoitteet eivät toteutuneet niin hyvin kuin olisivat voineet toteutua. Koulujen kanssa tehtävä yhteistyö sen sijaan onnistui hyvin. Rehtorit lupasivat heti alkaa mainostaa taidekilpailuamme ja julkistamisjuhlia, kun otin yhteyttä heihin. Sitä kautta tieto ainakin tuli nuoria lähelle, ja heille tarjottiin mahdollisuutta osallistumiseen, vaikuttamiseen ja arviointiin.

Taidekilpailuun osallistui kolme poikaa, ja heidän tekemänsä luonnokset olivat hienoja. Pidimme luonnosten äänestysillan 20.11. Tuija kertoi, että monet nuoret olivat pysähtyneet ihastelemaan luonnoksia iltojen aikana. Äänestysilta onnistui mielestäni hyvin, äänestyspaikan ympärillä kävi mukava hyörinä ja nuoret olivat selvästi kiinnostuneita luonnoksista. Yksi nuori kertoi minulle, että opettaja oli kertonut tästä ja hän oli tullut sen vuoksi paikalle. Muutama poika mietti osallistumisestaan, mutta eivät sitten kuitenkaan tehneet luonnoksia innostamisestani huolimatta. Nuoret osallistuivat äänestykseen ja vaikuttivat mielellään, äänestysillan ansiosta osallistujien määrä nousi huikeasti.

17.12. oli Nuorkkarilla vuoden viimeinen ilta. Pikkujoulujuhlien ohella julkistimme äänestyksen tulokset, julkistimme leffalippujen saajat ja kerroimme myös kehittämistyön jatkosta keväällä. Tästä illasta jäi myös hyvä mieli, ilta oli onnistunut. Pari poikaa taisi tulla kuuntelemaan pelkästään äänestyksen tuloksen. Nuoret kuuntelivat ja olivat vastaanottavaisia, ehkä nuoret pikku hiljaa alkoivat saada kehittämistyön juonesta kiinni. Voi olla, että olisi saavutettu paremmat tulokset osallistumisen suhteen, jos olisi ollut enemmän aikaa käytössä.

Huippukokouksessa 17.2.2015 nuoret edustivat hienosti ja saivat hyvää palautetta hankkeesta. Graffitien maalaus onnistui sujuvasti ja hyvin yhden päivän aikana 17.5. Julkistamisjuhlat pidettiin 20.5. Nuorkkarilla. Maalaukset olivat esillä ja nuoret arvioivat suurimmaksi osaksi mielellään kehittämishanketta ja taideteoksia. Enemmänkin arviointikyselyyn vastaajia olisi voinut olla, mutta kevään hiljaisiin iltoihin verraten vastaajien määrä oli mielestäni hyvä. Lisäksi pääsimme mukavasti jutuille nuorten kanssa, koska nuoria ei ollut kerralla kovin paljon paikalla ja työntekijöitten lisäksi myös harjoittelijoita oli mukana. Nuoret tarvitsevat aikuisia kuuntelijoita ja kannustajia elämäänsä. Illasta jäi hyvä mieli.

Kaiken kaikkiaan kehittämishanke oli kompakti paketti ja se pysyi hyvin kasassa ja hallinnassa. Eri prosessin käännteissä ja varsinkin aikataulutuksen suhteen saimme

olla luovia. Hankkeen avulla tulin nuorille tutummaksi ja pääsin heitä lähemmäksi eri elämäntilanteissa vuoden aikana.

Jos arvioidaan Gretschelin (2002, 84–85) kirjoittaman Horellin viisiportaisen asteikon mukaan osallistumista ja osallisuuden kokemuksia Nuorkkarilla, voidaan havaita, että nuoria seisoo neljällä ensimmäisellä portaalla. Tässä mallissa edetään osattomuudesta, informaatiovaihdon kautta lasten ja aikuisten tasavertaiseen suunnitteluyhteistyöhön ja siirrytään osallistumisesta osallisuuden kokemuksiin.

Alimmalla portaalla on lasten sopeutuminen valmiisiin suunnitelmiin. Nuorkkarin nuorista osa on tällä portaalla, he käyvät Nuorkkarilla satunnaisesti ja odottavat valmista sekä sopeutuvat siihen. Toinen porras on lasten kuuleminen. Nuorkkarilla yritettiin haastaa nuoria ideoimaan hyvää nuorisotilaa ja heitä kuultiin. Ideoita ei hirveästi tullut, mutta puheisiin nousi porraskäytävän maalaus ja rauhallinen tila. Kolmas taso on lasten osallistuminen aikuisten suunnitelmiin. Nuorkkarin nuoret osallistuivat aikuisten suunnittelemiin äänestykseen ja arviointiin hyvin. Neljännellä portaalla on lasten ja aikuisten suunnittelun yhteistyö. Kolme poikaa osallistui luonnosten suunnitteluun ja kaksi heistä raha-anomuksen tekoon ja maalauksiin. Yhteistyötä tehtiin vahvasti suunniteltaessa maalauksia ja prosessin yksityiskohtia. Pääosallistujat hoitivat itsenäisesti raha-anomuksen tekemisen ja työn esittelyn nuorisovaltuuston huippukokouksessa. Tässä kohtaa työntekijät jäivät taustalle, apureiksi ja työn mahdollistajiksi.

10 POHDINTAA

Halusin tehdä opinnäytetyön, jossa tarkastellaan Palokan nuoria. Nuoret kiinnostavat minua ammatillisesti ja nuorten tukeminen on lähellä sydäntäni. Työssäni tarvitsen laaja-alaisia taitoja yksilöiden tukemiseen. Siksi olikin luontevaa ottaa yhteyttä kaupungin nuorisopalveluihin, Palokan Nuorkkarin työntekijöihin. Kaupungin nuorisotyöntekijöiden kanssa keskusteltuani opinnäytetyöni aihe täsmentyi heidän toiveestaan Palokan nuorisotilan kehittämiseen nuoria osallistamalla. Tarkensin itse myöhemmin opinnäytetyöni otsikkoa viihtyvyyden kehittämiseksi. Opinnäytetyössä pääsin hyödyntämään ja lisäämään ammattitaitoani sekä kehittämään ammatillisuuttani. Yksi tärkeä havainto ammatillisessa kasvussani oli huomata, kuinka vaikea on antaa nuorille tilaa toimia ja luottaa heidän tekemisiinsä. On haastavaa elää prosessin mukana sen eri käänteissa ja luottaa siihen, että asiat hoituvat ajallaan. Työntekijänä on tottunut tekemään paljon nuorten puolesta tai ainakin suunnittelemaan toimintoja ennakoon.

Kehittämishankkeessa eettisyys tarkoittaa tapaa, jolla suhtaudutaan työhön, ongelmiin ja ihmisiin. Tavoitteena on ihmisten kunnioittaminen, tasa-arvoinen vuorovaikutus ja oikeudenmukaisuus. Rakentava kriittisyys kuuluu myös eettisyyteen. Lisäksi kehittämistyöltä edellytetään rehellisyyttä ja läpinäkyvyyttä läpi koko opinnäytetyön prosessin. Toimitaan tasapuolisesti, avoimesti, luotettavasti ja hyödyllisesti. (Diakonia-ammattikorkeakoulu 2010, 11–12.) Kehittämistyön aikana nuoria tiedotettiin ja heidän kanssaan keskusteltiin, kaikki toiminta oli avointa. Nuorille jaettiin tiedotteita opinnäytetyöstä kotiin vietäväksi, tarkoituksena oli näin myös tiedottaa nuorten perheitä kehittämistyöstä. Kirjoitin raportin tarkasti eri vaiheineen. Kaikki nuoret saivat halutessaan osallistua tasapuolisesti toimintaan ja nuoria sekä heidän näkemyksiään kunnioitettiin. Nuoret huomioitiin hankkeessa ja heille tarjottiin mahdollisuutta vaikuttaa. Osallistuminen kehittämishankkeeseen oli vapaaehtoista. Maalauksiin osallistuvilta nuorilta saatiin lupa, että heidät saa tunnistaa hankkeessa. Eettisenä haasteena vastaan tuli osallistujien vähyys kaikesta tiedottamisesta ja mainostamisesta huolimatta. Lisäksi rauhallinen tila jäi työelämän päätöksestä pois

opinnäytetyöstäni johtuen aikataulullisista syistä. Kehittämishankkeen toimintamallia voi hyödyntää ja soveltaa työelämässä vastaisuudessakin.

Kehittämishankkeessa nuoria yritettiin rohkaista osallistumaan ja tarjottiin mahdollisuutta päästä oikeasti suunnittelemaan, vaikuttamaan, toteuttamaan ja arvioimaan Nuorkkarin muutosta. Nuoret pääsivät vaikuttamaan muutoksen tekemiseen ja toteuttamaan nuorisotilan kehittämistä konkreettisesti. Nuoret olivat alusta pitäen mukana prosessissa. Uudet upeat maalaukset tuovat Nuorkkarille viihtyisämmän ja nuorekkaan ilmeen. Nuoret saivat opinnäytetyön prosessin aikana jonkinasteisen osallisuuden kokemuksen. Vähäinen osallistujamäärä suunnittelu- ja toteutusvaiheessa oli harmillista. Innostuminen asian suhteen olisi voinut olla myös parempaa. Nuorten osallisuutta olisi ehkä ollut mahdollista vahvistaa käyttämällä enemmän aikaa. Nuoriin olisi voinut tutustua paremmin ja innostaa heitä henkilökohtaisesti enemmän. Kaiken kaikkiaan nuorille tarjottiin mahdollisuutta, ja he olivat omalla haluamallaan osallistumisasteella mukana.

Tämäntyylinen kehittämistyö voi olla suojaava tekijä nuoren elämässä. Välittävä ja kuunteleva aikuinen on tärkeässä roolissa nuoren elämässä. Myös Hynynen ja Iivainen (2009, 23) korostavat tutkimuksessaan aikuisen merkitystä nuorten kanssa toimimisessa. Mielestäni nuorten kanssa toimittaessa kannattaa huomioida kohde-ryhmän haasteellisuus. Osallistuminen, sitoutuminen ja aktiivisuus eivät ole itsestään selvyiksiä. Salmisen (2010, 17–37) opinnäytetyön tuloksista selvisi, että nuoret kokivat osallisuutta jo pelkästään nuorisotilalla käymisestä. Joillekin nuorille voi olla paljon jo pienikin osallistuminen, eivätkä kaikki nuoret halua osallistua. Gretsche-
lin (2007a, 257) tutkimuksissa on ilmennyt, että kiinnostus ja innostus yhteisiin asioihin ei tapahdu automaattisesti. Siihen tulee kasvaa omassa elinympäristössä. Osallisuuskasvatusta ja erilaisia osallisuushankkeita on siis hyvä toteuttaa jatkossakin.

Opinnäytetyöprosessin aikana minulla heräsi monenlaisia nuorten vähäiseen osallistumiseen liittyviä kysymyksiä. Miksi porukka ei innostu, halua suunnitella ja osallistua? Eikö heillä ole kiinnostusta kuvataiteeseen vai eivätkö he koe merkitykselli-

siksi ja tärkeäksi oman nuorisotilan kehittämistä ja viihtyvyyttä? Eivätkö he vain halua osallistua? Terrorisoivatko tai pelottavatko vanhimmat pojat muita nuoria? Onko vanhimpien poikien mielipide kaikkien mielipide? Eikö uskalleta erottua ja toimia itsenäisesti vai halutaanko vain olla? Ovatko Nuorkkarilla käyvät nuoret passiivisia nuoria pääsääntöisesti? Ovatko nuoret tyytyväisiä, kun eivät ideoi oma-aloitteisesti ja halua osallistua uuteen?

Pohdin, onko osa vakiokävijöistä jo niin kiinnittyneitä Nuorkkariin ja hengailukulttuuriin, että he eivät osaa irrottautua siitä. Osa vakiokävijöistä on jo vanhempia nuoria ja jo täysi-ikäisiä. He ovat käyneet pitkään tilalla ja he saattaisivat tarvitakin jotain aktivointia elämäänsä, mutta eivät ehkä itse näe sitä tärkeänä. He tykkäävät vain hengailulla ja ottaa rennosti, eivätkä niin mieti tulevaisuutta ja siihen liittyviä vastuita. Kiilakoski ym. (2011, 57–71) on kirjoittanut nuorisotilan haasteista ja siitä, kuinka väljistä tiloista voi tulla tiukkoja työntekijöistä tai nuorista johtuen. Haastavaksi voi muotoutua tietty porukka, joka omii nuorisotilan. Nuoret saattavat tiukentaa tilaa omalla käyttäytymisellään ja ennakkoluuloillaan. Saattaa olla, että näin on juuri käynyt Palokan Nuorkkarilla. Vanhempien nuorien porukka näyttää esimerkkiä ja valtaa alaa nuoremmilta, ujommilta ja uusilta tulokkailta. Hyväksyvä ilmapiiri on hyvin tärkeä nuorisotilalla. Nuorkkarille voi olla hankala tulla, jollei tunne vakioporukkaa. Voi olla, että joku kokee olonsa ulkopuoliseksi tilalla ja lopettaa käymisen. Vakioporukka voi myös pelottaa tupakanpoltollaan ja kiroilemisellaan nuorempia kävijöitä. Satsausta siis tarvitaan, jotta saataisiin uusia kävijöitä tilalle.

Mielestäni tärkeä näkökulma on myös se, että haluavatko tai tarvitsevatko nuoret ohjattua toimintaa, vai pitäisikö heidän antaa olla rauhassa. Nuorille vapaa-aika ja kavereiden kanssa vietetty aika on tärkeää. Kylmäkoski (2007, 400–401) ja Kempinen (1999, 43) ovat pohtineet tasapainoa nuorisotilalla ohjatun toiminnan, osallistamisen sekä oleskelun välillä. Nykypäivän hektisyydessä voi olla perusteltuakin tarjota nuorille lepoa hetkiä, mutta toisaalta nuoret tarvitsevat myös tavoitteellista toimintaa. Passiivisesta oleilusta ei pitäisi tulla itsetarkoitusta tilan toiminnassa. Minun johtopäätökseni on, että Nuorkkarilla nykyiset vakiokävijät haluavat pääsääntöisesti vain oleskella omalla porukallaan. Jos tilalle halutaan uusia kävijöitä lisää,

syitä olisi varmasti panostaa jonkinlaiseen tavoitteelliseen ja monipuoliseen toiminnallisuuteenkin. Tässä korostuu myös työntekijän rooli innostajana, osallistumaan rohkaisijana ja vaikuttamisen mahdollisuuksia tarjoajana, kuten Lahdensivukin (2012, 50–51) on tutkimuksessaan todennut.

Tärkeää on huomioida nuorisotilojen resurssit, kaikkeen ei työntekijöiden aika riitä. Nuoret voivat olla lisäksi haasteellinen porukka innostaa toimimaan. Toisaalta saattaisi olla hyvä rakentaa jokin säännöllinen paikallinen toiminto tai tapahtuma esimerkiksi kerran vuodessa, jonka nuoret itse suunnittelisivat, toteuttaisivat ja organisoisivat. Toiminto tai tapahtuma voisi olla niin yksinkertainen ja matalan kynnyksen juttu, että nuoret selviäisivät siitä vain pienellä työntekijän avustuksella. Perinne voisi mahdollistaa yhteisöllisyyttä, osallisuuskasvatusta ja tukea sekä aktivoida nuoria elämässään. Jos nuorilta vielä syntyisi idea, niin se edesauttaisi nuoria motivoitumaan toimimaan. Uskon, että tässäkin voisi hyvällä tekemisellä olla kumuloituva vaikutus, kunhan alkuun päästäisiin.

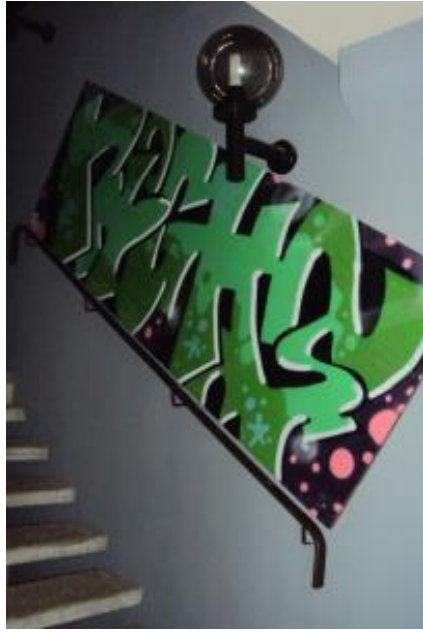
Kiilakoski (2012, 138–141) on havainnut, että nuorisotilan tavoitteena hauskanpidon lisäksi on kasvaa ja kasvattaa. Tila ei ole pelkkä tila, vaan nuorelle tärkeä elämisen ja kohtaamisen paikka. Nuorisotilalla olisi hyvä oppia myös suvaitsevaisuutta, josta Kylmäkoskikin (2007, 400–401) on maininnut. Nuorisotilalla on mahdollisuuksia vaikka minkälaiseen toimintaan, osallisuuden kokemuksiin ja yhteisöllisyyteen. Mielestäni haasteita vastaan on hyvä kokeilla uusia juttuja ja miettiä erilaisia keinoja tavoitteelliseen toimintaan. Oleskelun rinnalla olisi hyvä saada nuoria aktivoitumaan. Nuorisotila mahdollistaa nuorelle turvallisen paikan ja aikuisen läsnäolon. Toisaalta nykyään puhutaan tilatyö käsitteestä, jota Kylmäkoskikin (2007, 394–395) korostaa. Tilatyössä ei pelkkä läsnäolo välttämättä riitä vaan kohtaaminen, kuunteleminen, vuorovaikutuksellisuus ja yhteisökasvatus tulevat keskeisiksi.

Tämän tyylinen kehittämistyö voisi olla helpompaa toteuttaa täysin uuteen nuorisotilaan. Silloin ei vielä olisi totuttu tiettyyn kulttuuriin ja perinteisiin, osallisuus voisi ehkä toteutua paremmin. Kehittämishanke onnistuisi varmasti paremmin, jos aikaa

olisi käytettävissä enemmän. Hanke oli lyhytkestoinen, mutta tuotoksista ja kokemuksista on pidempiaikainen ilo. Nuorten kasvun tukemisen ja vastuun antamisen lisäksi tuntui hyvältä saada konkreettiset ilonaiheet valmiiksi ja esille. Horelli, Haikkola ja Sotkasiira (2007, 217–222) korostavat myös tutkimuksissaan voimaantumisen tunnetta ja konkreettisen lopputuloksen merkitystä.

Jatkohankkeena voi toteuttaa Nuorkkarille rauhallisen tilan. Nuorisotilalla voisi keilla myös osallistaa nuoria joillain muilla keinoilla kuten esimerkiksi liikunnan tai musiikin avulla. Sitä ennen voisi olla hyvä tutkia palokkalaisten nuorten osallisuuden kokemuksia ja mihin nuoret ylipäättään haluaisivat osallistua ja vaikuttaa. Tärkeää olisi huomioida nuoret, jotka kohderyhmänä ovat haasteellisia, kuinka heidät saadaan innostettua mukaan.

Kehittämishanketta ja toimintamallia voidaan siirtää, hyödyntää ja soveltaa työelämässä monin tavoin. Uskon, että kehittämistyöllä oli Nuorkkarin nuorille tärkeä merkitys. Nuoret saivat kokemuksen, että he olivat mukana, vaikuttivat ja saivat aikaan hienon lopputuloksen. Pienikin osallistuminen koko prosessissa voi olla merkityksellistä. Uskon, että tällä toiminnalla saimme luotua Nuorkkarilla parempaa yhteishenkeä ja tekemisen meininkiä. Aktiivisimmat osallistujat saivat vastuuta, kokemusta ja myönteistä palautetta sekä näyttivät hyvää esimerkkiä muille. Oma ammatillisuuteni laajeni koko opinnäytetyöprosessin ajan. Yhteistyötaitoni lisääntyivät ja joustavampi työote kehittyi. Nuorten kanssa vieraammalla maaperällä toimiminen, nuorten vastuuttaminen ja epävarmuuden kanssa eläminen kasvattivat myös paljon. Opinnäytetyöprosessi oli hyvin monitahoinen ja se vaati hyvää organisointia, aikataulutusta, luovuutta ja työelämän edustajan kanssa yhteen hiileen puhaltamista.

LÄHTEET

- Aalberg, Veikko; Siimes, Martti A. 2007. Lapsesta aikuiseksi. Nuoren kypsyminen naiseksi tai mieheksi. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Nemo.
- Aaltonen, Marjo; Ojanen, Tuija; Vihunen, Riitta; Vile´n, Marika 2003. Nuoren aika. Helsinki: WSOY.
- Diakonia-ammattikorkeakoulu 2010. Kohti tutkivaa ammattikäytäntöä. Opas diakonia-ammattikorkeakoulun opinnäytetöitä varten. Helsinki: Diakonia-ammattikorkeakoulu. Viitattu 2.10.2014. fi-
le:///C:/Users/PC/Downloads/C_17_ISBN_9789524930994.pdf
- Flöjt, Anu 1999. Nuoret ympäristön kehittäjänä. Nuorten Ääni –ryhmien menetelmä opas. Osallisuushanke. Helsinki: Sisäasiainministeriö.
- Gretschel, Anu 2002. Kunta nuorten osallisuusympäristönä. Nuorten ryhmän ja kunnan vuorovaikutussuhteen tarkastelu kolmen liikuntarakentamisprojektin laadunarvioinnin keinoin. Jyväskylän yliopisto, väitöskirja. Viitattu 12.11.2014.
<https://jyx.jyu.fi/dspace/bitstream/handle/123456789/13503/9513912868.pdf?sequence=1>
- Gretschel, Anu 2007a. Nuori. Ei asiakkaaksi, vaan vaikuttamaan nuorisotyön keinoin. Teoksessa Tommi Hoikkala; Anna Sell (toim.). Nuorisotyötä on tehtävä. Menetelmien perustat, rajat ja mahdollisuudet. Nuorisotutkimusseura, julkaisuja 76. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto, 243–262.
- Gretschel, Anu 2007b. Nuorisotalo mahdollistavana lähiyhteisönä. Teoksessa Anu Gretschel; Tomi Kiilakoski (toim.) Lasten ja nuorten kunta. Nuorisotutkimusseura, julkaisuja 77. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto, 193–208.
- Hellström, Martti 2010. Sata sanaa kasvatuksesta. Jyväskylä: PS-kustannus. Tommi Hoikkala; Anna Sell (toim.) 2007. Nuorisotyötä on tehtävä. Menetelmien perustat, rajat ja mahdollisuudet. Nuorisotutkimusseura, julkaisuja 76. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto.
- Hokkanen, Laura 2012. Viiden tähden olohuone. Kirjastot nuorisotyön uutena toimin-

- tauympäristönä. Teoksessa Katja Komonen; Leena Suurpää & Markus Söderlund (toim.) Kehittyvä nuorisotyö. Nuorisotutkimusseura, julkaisuja 128. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto, 149–162.
- Horelli, Liisa; Haikkola, Lotta & Sotkasiira, Tiina 2007. Osallistuminen nuorisotyön lähestymistapana. Teoksessa Tommi Hoikkala; Anna Sell (toim.). Nuorisotyötä on tehtävä. Menetelmien perustat, rajat ja mahdollisuudet. Nuorisotutkimusseura, julkaisuja 76. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto 217–242.
- Hynynen, Tanja; Iivanainen, Susanna 2009. "Todellista osallisuutta?" Nuorten ja päättäjien näkemyksiä nuorten osallisuudesta ja vaikuttamismahdollisuuksista Lapinlahden kunnassa. Savonia ammattikorkeakoulu, Iisalmi, sosiaalialan koulutusohjelma, sosiaalikasvatuksen suuntautumisvaihtoehto, opinnäyte-työ. Viitattu 16.11.2014.
<https://www.theseus.fi>
- Jyväskylän kaupungin väestöarvio i.a. Viitattu 10.1.2015
http://www.jyvaskyla.fi/info/tietoja_jyvaskylasta/vaestotilastoja
- Jyväskylän kaupunki Nuorisopalvelut i.a. Viitattu 22.10.2014
<http://www.jyvaskyla.fi/nuoriso/alue/palokka>
- Jyväskylän kaupunki 2014, Nuorisotoimiston nimilista tilastointiin. Viitattu 8.1.2015
- Jyväskylän kaupunki i.a.a. Palvelut/Palvelukoosteet. Viitattu 9.1.2015.
<http://www.jyvaskyla.fi/palvelut/koosteet/nuori>
- Jyväskylän kaupunki i.a.b. Palvelut/Palokka. Viitattu 3.10.2014.
<http://www.jyvaskyla.fi/palokka>
- Jyväskylä pähkinänkuoressa i.a. Viitattu 10.1.2015.
<http://www.jyvaskyla.fi/info/pahkinankuoressa>
- Kaivola, Taina; Rikkinen, Hannele 2003. Nuoret ympäristöissään. Lasten ja nuorten kokemusmaailma ja ympäristömielikuvat. Nuorisotutkimusverkosto/ Nuorisotutkimusseura, julkaisuja 36. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.
- Kemppinen, Pertti 1999. Nuoriso 2000. Nuorisotyön käsikirja. Vantaa: Kannustusvalmennus P. & K: Oy.
- Kiilakoski, Tomi 2007. Johdanto: Lapset ja nuoret kuntalaisina. Teoksessa Anu Gretschel,; Tomi Kiilakoski (toim.) Lasten ja nuorten kunta. Nuorisotutkimusseura, julkaisuja 77. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto, 8–23.

- Kiilakoski, Tomi; Kivijärvi, Anni; Gretschel, Anu; Laine, Sofia & Merikivi, Jani 2011. Nuorten tilat. Teoksessa Mirja Määttä; Tarja Tolonen (toim.) Annettu, otettu, itse tehty. Nuorten vapaa-aika tänään. Nuorisotutkimusseura, julkaisuja 112 Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto, 57–91.
- Kiilakoski, Tomi 2012. Nuorisotalotoiminnan kehittäminen. Teoksessa Katja Komonen; Leena Suurpää & Markus Söderlund (toim.) Kehittyvä nuorisotyö. Nuorisotutkimusseura, julkaisuja 128. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto, 125–148.
- Kuikka, Suvi 2010. Paikka, tila ja yhteisö. Teoksessa Merja Kylmäkoski (toim.) Avauksia yhteisöllisyyteen. Humanistinen ammattikorkeakoulu. Opinnäytetyöt 10 Helsinki Sarja D., 33–37.
- Kurki, Leena 2000. Sosiokulttuurinen innostaminen. Tampere: Vastapaino.
- Kurki, Leena 2006. Kansalainen persoonana yhteisössään. Teoksessa Leena Kurki; Elina Nivala (toim.). Hyvä ihminen ja kunnan kansalainen. Johdatus kansalaisuuden sosiaalipedagogiikkaan. Tampere: Universitypress, 115–191.
- Kylmäkoski, Merja 2007. Eteinen, vessa, keittokomero ja huone. Niistä on nuorisotila tehty. Teoksessa Tommi Hoikkala; Anna Sell (toim.). Nuorisotyötä on tehtävä. Menetelmien perustat, rajat ja mahdollisuudet. Nuorisotutkimusseura, julkaisuja 76. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto/, 393–409.
- Lahdensivu, Minna 2012. Asiakaskysely kehittämistyön Vantaan nuorisopalveluissa välineenä. Laurea-ammattikorkeakoulu, Tikkurila, ylempi AMK tutkinto sosionomi, opinnäytetyö. Viitattu 4.11.2014.
<http://www.theseus.fi>
- Lehtonen, Terhi 2013. Nuoret, ajat ja tilat. Nuoret ja nuorisotilat eri vuosikymmeninä. Turku: Nuorisotyön tallentamiskeskus Nuoperi, Turun yliopisto.
- Lundbom, Pia; Herranen, Jatta 2011. Sosiaalisen vahvistamisen ajankohtaisuus. Teoksessa Pia Lundbom & Jatta Herranen (toim.) Sosiaalinen vahvistaminen kokemuksina ja käytänteinä. Helsinki: Humanistinen ammattikorkeakoulu, Sarja c, Oppimateriaaleja 24, 4–12.
- Mehtonen, Tuija 2011. Sosiaalisen vahvistamisen osaaminen. Teoksessa Pia Lundbom & Jatta Herranen (toim.) Sosiaalinen vahvistaminen kokemuksina ja käytänteinä. Helsinki: Humanistinen ammattikorkeakoulu, Sarja c, Oppimateriaaleja 24, 13–29.
- Merikanto, Marianne 2013. Tätä mieltä olen! Länsimäen nuoret vaikuttajat. Laurea-

- ammattikorkeakoulu, Tikkurila, sosiaaliala, opinnäytetyö. Viitattu 16.11.2014.
<https://www.theseus.fi>
- Myllyniemi, Sami 2014. Vaikuttava osa. Nuorisobarometri 2013. Nuorisoasiain neuvottelukunnan julkaisu, nro 50. Helsinki: Opetus- ja kulttuuriministeriö, Nuorisoasiain neuvottelukunta, Nuorisotutkimusseura.
- Määttä, Mirja; Tolonen Tarja (toim.) 2011. Annettu, otettu, itse tehty. Nuorten vapaa-aika tänään. Nuorisotutkimusseura, julkaisu 112. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto.
- Mönttinen, Pekka 2011. Kulttuurinen osallisuus nuorisotyössä. Metropolia Ammattikorkeakoulu, Helsinki, kulttuurituottaja (ylempi AMK), kulttuurituotannon koulutusohjelma, opinnäytetyö. Viitattu 17.11.2014.
<https://www.theseus.fi>
- Nieminen, Juha 2007. Vastavoiman hahmo. Nuorisotyön yleiset tehtävät, oppimisympäristöt ja eetos. Teoksessa Tommi Hoikkala; Anna Sell (toim.). Nuorisotyötä on tehtävä. Menetelmien perustat, rajat ja mahdollisuudet. Nuorisotutkimusseura, julkaisu 76. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto, 21–43.
- Nuorisolaki 2006/72, 27.1.2006. Viitattu 22.10.2014.
<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2006/20060072>
- Nurmi, Jari-Erik; Ahonen, Timo; Lyytinen, Heikki; Lyytinen, Paula; Pulkkinen, Lea & Ruoppila, Isto 2014. Ihmisen psykologinen kehitys. Jyväskylä: Ps-kustannus.
- Pitkänen, Janika; Viinikainen, Lotta & Mäkinen Lotta 2014. Nuorkkari. Palokan Joulu 14, 8.
- Purjo, Timo 2012. Nuoriso-ohjaajuudesta nuorisokasvattajuuteen. Teoksessa Katja Komonen; Leena Suurpää & Markus Söderlund (toim.) Kehittyvä nuorisotyö. Nuorisotutkimusseura, julkaisu 128. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto, 81-105.
- Salmia, Johanna 2012. Voimat muutoksen takana. Organisaation kasvu yhteisöllisyyteen. HAMK Ammatillisen opettajakorkeakoulun opinnäytetyösivustoni. Viitattu 16.10.2014.
<https://sites.google.com/site/yhteisollisyys/home/yhteisoellisyysdenmaeaeritelmae>

- Salminen, Elina 2010. Osallisuutta etsimässä. Selvitys nuorisotalo Sillan kävijöiden osallisuuden kokemuksista. Humanistinen ammattikorkeakoulu, kansalais-toiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma, opinnäytetyö. Viitattu 12.11.2014.
<https://www.theseus.fi>
- Schelbe, Lisa; Chanmugam, Amy; Moses, Tally; Saltzburg, Susan; Rankin Williams, Lela & Letendre, Joan 2014. Youth participation in qualitative research: Challenges and possibilities. *Qualitative Social Work* 0(00) 1–18.
- Tarkoma, Elise; Vuorijärvi, Aino 2010. Ammattisuomen käsikirja. Helsinki: WSOYpro Oy.
- Ukkonen, Milla 2012. Nuortentalo katutason osallisuuden vahvistaminen – osallisuutta nuorisotyön ja työllistämisen risteyksessä. Jyväskylän ammattikorkeakoulu, sosiaali- ja terveystalouden kehittämisen ja johtamisen koulutusohjelma, ylempi AMK, sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala, opinnäytetyö. Viitattu 11.11.2014.
<https://www.theseus.fi>
- Vanhanen-Nuutinen, Liisa 2010. Työelämälähtöisyys hankekirjoittamisessa. Teoksessa Pirjo Lambert; Liisa Vanhanen-Nuutinen (toim.) Hankekirjoittaminen. Välineitä hanketoimintaan ja opinnäytetyöhön. HAAGA-HELIAN julkaisusarja Tutkimuksia 1/2010. Helsinki: HAAGA-HELIA, 85–107.
- Vehviläinen, Jukka 2006. Nuorten osallisuushankkeen hyvät käytännöt. Raportti. Viitattu 10.11.2014.
http://www.oph.fi/download/47244_osallisuushanke1.pdf

LIITE 1: Tiedote palokkalaisten nuorten perheille

Hei palokkalaisten nuorten perheet!

Olen sosionomi-muunto-opiskelija Diakonia-ammattikorkeakoulun Pieksämäen toimipisteestä ja teen opinnäytetyötäni Palokan nuorisotiloilla. Opinnäytetyöni aiheena on Palokan nuorisotilan kehittäminen nuoria osallistamalla. Tarkoituksena on kehittää Palokan nuorisotiloja yhdessä nuorten kanssa. Käytännössä nuoret saavat tehdä luonnoksia taideteoksista, joista äänestämällä parhaimmat on tarkoitus toteuttaa isoille vanerilevyille ja kiinnittää nuorisotilan porraskäytävään. Lisäksi tarkoituksena on järjestää tietty rauhallinen tila nuorisotilalle. Esittelemme kehittämishankkeen nuorille 23.10.2014. Omia ideamalleja saa tehdä 20.11.2014 asti. Tammikuussa 2015 suunnittelemme kevään aikataulut, milloin maalaamme ja teemme rauhallista tilaa. Maalaamisiltoina on hyvä muistaa laittaa sellaiset vaatteet päälle, ettei niillä ole väliä vaikka vähän sotkeutuisivatkin. Tervetuloa mukaan suunnittelemaan ja tekemään Palokan nuorisotilaa viihtyisämmäksi. Jos sinulla huoltajana on kysyttävää tai haluat kieltää lastasi osallistumasta tähän opinnäytetyöhön liittyvään kehittämishankkeeseen, otathan yhteyttä kunnan nuorisotyöntekijään Tuija Tapioon (050-5996 023) tai Minna Junttilaan (050-370 2032).

Ystävällisin terveisin,

Minna Junttila

LIITE 2: Mainos taidekilpailusta

Millainen on mielestäsi Palokan Nuorkkarin porraskäytävä?

Haluaisitko tehdä asialle jotain?

Nyt siihen on mahdollisuus!

Tarvitsemme osallistujia!

HEI SINÄ NUORI !

Osallistu **taidekilpailuun** suunnittelemalla oma työsi

A4-kokoiselle paperille 20.11.2014 mennessä!

Toimita suunnittelemasi työ **Palokan nuorisotilalle**,

Raivaajantie 1 (S-marketin takana).

Malleja saa äänestää Nuorkkarilla 20.11. asti,

jonka jälkeen valitaan eniten ääniä saaneet työt.

Mallit maalataan isoille vanerilevyille taideteoksiksi

Nuorkkarin porraskäytävään kevään 2015 aikana!

TULE MUKAAN, OSALLISTU JA VAIKUTA !

LIITE 3: Mainos julkistamisjuhlista

Taidekilpailun parhaimmistoa maalataan toukokuun puolivälissä Palokan Nuorkkarin porraskäytävään!

Julkistamisjuhlat pidetään Nuorkkarilla

keskiviikkona 20.5. klo 18!

Tule juhlimaan uutta upeaa porraskäytävää ja antamaan oma arvosia lopputuloksesta.

Ota myös kaverit mukaan!

Palokan nuorisotila, Raivaajantie 1 (S-marketin takana)

LIITE 4: PALAUTE- / ARVIOINTIKYSELY NUORILLE

Nuorisotilalla taidekilpailusta/kehittämistyöstä keväällä 2015

1. Olen tyttö _____

Olen poika _____

2. Olen _____ vuotias.

3. Mitä mieltä olet seuraavista väittämistä?

Rastita mielestäsi sopivin vaihtoehto.

	Täysin samaa mieltä	Osittain samaa mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Osittain eri mieltä	Täysin eri mieltä	En osaa sanoa
Viihdyn Nuorkkarilla.						
Kaipaann Nuorkkarille lisää tekemistä, johon osallistua.						
Haluan vaikuttaa Nuorisotilan toimintaan.						
Osallistuin kehittämistyöhön/taidekilpailuun suunnittelemalla luonnoksen.						
Osallistuin kehittämistyöhön/taidekilpailuun äänestämällä.						
Osallistuin kehittämistyöhön/taidekilpailuun maalaamalla.						

	Täysin samaa mieltä	Osittain samaa mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Osittain eri mieltä	Täysin eri mieltä	En osaa sanoa
Nuorkkarilla toteutettu kehittämissyö/ taidekilpailu oli hyvä juttu.						
Kehittämisyön/ taidekilpailun lopputulos on onnistunut.						
Olen tyytyväinen Nuorkkarilla tapahtuvaan porraskäytävän muutokseen.						
Nuorkkarin viihtyvyys tulee parantumaan kehittämisyön/ taidekilpailun johdosta.						
Porraskäytävän taideteoksilla ei tule olemaan vaikutusta viihtyvyyteen.						

4. Millaista muutosta Nuorkkarilla on saatu aikaan viimeisen vuoden aikana?
5. Millainen kehittämissyö kokonaisuudessaan mielestäsi oli (luonnosten suunnittelu, luonnosten äänestäminen, taideteosten tekeminen)?

Miten se onnistui?

6. Millainen on mielestäsi kehittämisyön/ taidekilpailun lopputulos?
Ympyröi hymiö!

7. Mitä olisi ollut hyvä ottaa huomioon koko kehittämisyöprosessissa (luonnosten tekemisessä, äänestyksessä, taideteosten toteuttamisessa)?
8. Mitä muuta haluat sanoa?
KIITOS VASTAUKSISTASI!